

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felolós szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
60 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Régiek és újak.

Budapest, április 6.

(K.) Mire van a nemzetnek szüksége, ha kifáradt? Uj fejekre és uj karokra? Nem. Uj kalapokra és uj keztyűkre. A régi fejek kiszáradtak s a régi karok elfonnyadtak, de azért ne szólítsunk magunkhoz uj embereket az alkotmány sáncain kívül megerősödött és megérett nemzeti rétegekből. Lehetőséges ugyan, hogy ezeknek segítségével meggyógyulna a nemzet, de az ípséket nincsenek kipróbálva s mikor ugys fáradtak vagyunk, ne próbálkozzunk. Sokkal egyszerűbb, ha megmaradunk a kipróbált elemeknél. Ezeket ismerjük, tudjuk, hogy nem tudnak semmit, érezzük, hogy a maguk gyöngeségével gyöngitenek bennünket is, de sebak. Ezek mégis csak ki vannak próbálva. S ha már a kiszáradt fejekbe velőt, az elfonnyadt karokba izmot nem lophatunk, adjunk nekik uj kalapot és uj keztyűt. Csinosítsuk. Hitessük el a nemzetet, hogy uj fejek és uj karok. Mentő gondolatot vagy mentő munkát persze nem várhatunk az ilyen restaurációtól, de az nem baj. A nemzet azt fogja hinni, hogy történt valami, s ez megnyugtatta. Mi pedig, ugy-e kedves felebarátaink, a nemzetet akarjuk megnyugtanni?

Nos, nyugtassuk meg. Teljesen érthető, ha a nemzet bizonyos nyugtalansággal nézi a parlamentben tülekedő pártok sokaságát. Egy kissé sok már a párt. Szabadalvópárt, nemzeti párt, Kossuth-párt, Ugron-párt, nemzeti párt, demokrata párt, uj párt. Ez hét párt. Azonkívül kiformalódtak pártok a pártokon belül, felül és kívül. Van pártönkivüliek párta, kaszinó-párt, agrárius és merkantilista tábor, konzervatív szabadalvú és szabadalvú konzervatív csoport. A nemzeti szem belekápázik a sok pártba. Pedig választani és csatlakozni kell. De hogyan és hova? A szabadalvópártot csatlakozzunk? Az har-

sányan hirdeti, hogy konzerválni akar. A nemzeti pártot? Az akkor lett nemzeti, mikor a nemzeti vivmányok már ki voltak küzdve, és a szabadalvópártban bujdosott, mikor az nem akart a vivmányokról tudni. A függetlenségi pártot? De melyikhez? Kossuthék megennék Ugronékat és viszont. A néppártot? Az folyton változtatja a vezéreit, hogy valahogyan rá ne ismerjenek. Az uj pártot? Az ember mégis csak röstelné, hogy Bánffy Dezső szemével hatvanhétnek olvassa a negyvennyolcat, s aztán vagy hatvanbetes az ember, vagy negyvennyolcas, de hatvanhetes-negyvennyolcasnak lenni suta dolog. A nemzeti pártot csatlakozzunk? Pfuj! A demokrata pártot? Senki se szeret előne megjelenni a balon. Természetes tehát, hogy a sok párt közül nem tud a nemzet választani és nyugtalan. Hogy megnyugtassuk, csináljunk még egy pártot. Tizenhét ut közül nem tud a nemzet választani, de ha mutatunk neki még néhány utat, egész bizonyosan elindul a Lipótmezőre. Nem fog habozni, hanem nyugodtan megbolondul.

Milyen új gondolat vagy eszme bukkant fel a homályból, hogy templomot vagy pártot kell számára építeni? Nem látjuk. Ellenben olvassuk, hogy Bánffy is rostálgatja a régi programokat, szedeget és kihagyogat belőlük, innen lenyírbál valamit, amoda told valamit és csinál a régi programokból egy újat — és gróf Zichy János is követi példáját, szedegetve, kihagyogatva, nyírbálva és toldva. S így készül a sok párt mellé az „uj párt” és a „konzervatív-párt”. Egyiknek sincs új gondolata, egyik se jelez uj embereket. A régi fejeket hozzák, a régi karokat ígérik s csak uj kalapokat és uj keztyűket kaptak. De hogy mért tudnának azok a kiszáradt fejek az uj kalapban egyszerre gondolkodni és termelni s hogy mért tudnának azok az elfonnyadt karok az uj keztyűben egyszerre rombolni és építeni: azt a Mindentudó se

tudja. Bánffy a szerint nyírbál és told, hogy lefelé expialjon, Zichy a szerint csinálja ugyan-azt, hogy fölfelé vájék lehetővé: ez jó lehet Bánffynak és jó lehet Zichynek. De mi jó származhatik a feldozgatásból és programruha-fordításból a nemzet számára? Semmi. Attól egy nemzet még sobasem gyógyult meg, hogy a doktorai uj egyenruhát kaptak. Uj doktorok kellene és uj medicinák.

Ma már politikai pártok is ugy alakulnak, mint bizonyos szövetezetek. Nem a szükség teremti őket, hanem egy vezérigazgató és egy jogtanácsos. Minden uj párt, mint minden uj szövetezet, azzal az ígérettel születik, hogy fölöslegessé teszi a meglevőket, s aztán csak eggyel több lesz az alapítás, amibe bele lehet zavarodni. Hiszen ha a régi pártok hajlandók volnának olyan könnyen beadni a derekukat! Nyilván lehetne valami tisztító eredménye az olyan alakulásnak, ahol az egyik oldalon sorakoznának a szabadalvúek, a másik oldalon a konzervatívok. A nemzet tudna választani és ez már magában is nagy eredmény. De ha megalakul a konzervatív párt, abban nem fog helyet foglalni minden konzervatív, mint ahogy ma is több szabadalvú van a szabadalvópártoton kívül, mint benne. Sorakozni máig is lehetett volna, ezelőtt pedig pláne. De mi nem sorakozunk. Mi itt is elismerünk valami jót, ott is, ide is huzunk, oda is. Éppen azért megél úgy ahogy minden párt. Mindegyiknek jut kliens. És ha megalakul az „uj párt” és megalakul a „konzervatív párt”, csak több lesz a párt, több lesz a zavar, több lesz a baj. Mert mindezekből a pártokból hiányzik az a mágnesgondolat, melyhez tapadni muszáj s mely a maga vonzóerejével a távolból, korlátokon keresztül is magához huzza a tapadásra hajló elemeket. Uj pártok uj gondolatokból születnek és uj erőket hozzanak magukkal. Egyelőre pedig még az uj gondolat sincs meg s a kiszáradt fejekből nem is fog kipattanni.

TÁRCA

Kócsag kisasszony.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Józsa Antal.

Nemcsak azért hívták a férfikollégái Kócsag kisasszonyt, mert jobbadán fehér ruhában járt, hanem azért is, mert valamit a kócsagmadár disze és remeke a szárnyasok zillanó világának: azonképpen ő is kiválik a különös büszke szépségével a lánytársai közül. Nyulánk, magas könyved, lebegő. Tiszta, mint a frissen esett hó. Olyan, mint ha mindig menyasszony volna; pedig tán sohase lesz belőle menyasszony. Olyan ragyogó fehér, tiszta a lelke is, mint a kócsag libegő szárnya. És őt is izgató, csabító, ritka zsákmánynak tartják a vadászok. De vigyázó és megközelíthetetlen. Eppen, mint a nemes kócsag. Ha úzik, üldözik: akkor leleményes és elszántan védi magát. A varjak, csókok és karvalyok között sok az el-lensége ennek a libegő fehér madárnak. Azokat már mind összeestpéste és megkarmolászta.

Az öreg Bazsa bácsi baragszik rá legjobban. De ő csak elvből. Mert baragszik a többi női beamterre is.

— Az is bolond volt, aki ránk szabadította ezt a szoknyás inváziót!... Elszik előlünk a kenyeret. Mit keres magi a férfiak között? Menjen színésznőnek, tanítósnőnek...

— Tudja mit, Bazsa bácsi, nem megyek én se ennek se annak, hanem — férjhez megyek.

— Ez már beszéd! Ez az igazi és egyetlen hivatásnak a lányoknak... No, és mikor lesz a lakodalm?

— Azt maga mondhatja meg legjobban, kedves Bazsa bácsi.

— En?!

— No igen. Mert hiszen csak tudja tán, hogy a maga felesége leszék.

— Az enyém? Nem rossz vicc! Ami azt illeti, különben ez nem is volna bolondság.

— No, ugy-e! Hát akar maga engem feleségül venni?

— Akarom.

— Rendben van. Itt a kezem. Amikor tesszik, megtarthatjuk az esküvőt. És attól a naptól kezdve egy leánnyal kevesebb lesz, aki — mint mondani szokás — „konkurrenciát csinál” a férfiaknak. Mert én, mihelyest férjhez megyek, rögtön kilépek a hivatalból. Itthagynom ezt a felpanaszolt kenyeret és sütők-főzők az uramnak, ha — lesz mit. Varrok neki, mosok rá, rendben tartom a házat, hűségese hitestersa leszék neki, szóval, egészen helyre menyeske válik belőlem, akivel csupa gyönyörűség lesz együttélni.

— Tudja, kedves Kócsag kisasszony, ez mind igen szép, mind nagyon kecsogtető, csak hogy egy baj van...

— Mit, hát nem akar feleségül venni?

— Dehogynem! Akarom, akarom, csak hogy hát nem lehet.

— Már mért ne lehetne?

— Hja, annak száz oka van. Először is mert nem tudnék egyszerre két feleséget eltartani. Egy is sok.

— Mit, hát magának már... vagy még van felesége? Vén gonosz!

— Sajna, így vagyunk! — Másodsor...

— A többi kibuvó okot elengedem. Szóval, a szép álomnak vége?

— Vége! Én lemondok.

— Ilyenek maguk férfiak. Azt hittem, hogy ézvegy ember, és ime kisül, hogy nem reméhetek. Hiába, nem akad szerencsém. De nini, hopp... Nincs magának egy nagy kamasz fia valahol raktáron?

— Már hogyné volna, van bizony. De mit gondolt, az csak nem vehet el egy gépiró-kisasszonyt! Jogot végez...

— Nos, én meg kereskedelmi tanfolyamot végeztem.

— Van kalangyája, kelengyéje, staffirungja?

— Van. Azaz — hogy lesz.

— Van huszezer forintja?

— Forintokban nem beszélék.

— Van negyven ezer koronája?

— Lenetne.

— Ha akarná, ugy-e? — Persze egy báró és bankár...

— Vén szemtelen! Különbén igen, ugy van. És lássa kend: nem lesz, sohasem lesz!... Huszezer krajcárom se lesz egy rakáson soha. Inkább itt kopogtatom a gépet holtig és neveltem a férfikollégáim epéjét, hogy elestem előlük a kenyeret. Vegyon el a fia, hozzámegyek, pedig olyan csacsinak látszik, mint egy ökor.

— Annak az ökörnek illatos széna kell, bankóbul, tankóbul, sok bankóbul. Az csak gazdag lányt vesz el.

— Nohát tessék! Nem akad szerencsém. Hiába kíndlom magamat. Pedig arra a panasza, hogy mi nők elveszszük a férfiak orra elől az állásokat, én mindig csak ezzel az eggyel válszok: Tessék bennünket feleségül venni. Akikhez én férjhez mehetek: rögtön lemondok részére az állásomról. Komolyan mondom.

— De mikor olyan átkozottul kevés a házashalható férfi.

A nemzet el nem használt rétegeiből fog megjönni a gondolat, ugyanonnan a friss erő is. Ma ezek az el nem használt rétegek jobbak, ki vannak rekesztve a jogokból. Az a megváltozott gondolat pedig talán már megvan ott alant, csak le kell menni érte. Ásni kell a nép alsó rétegeiben. Lejebb és mindig lejebb. És ha hiába kerestük volna azt a kincs gondolatot, az ásás maga is megéri a fáradságot. Legalább felhánytuk, felfrissítettük és termővé tettük a talajt. De ha egyszerűen csak új pártokat csinálunk a régiék mellé s még több lakóval népesítjük be a kevéslevegőjű szobát: el kell pusztulniok a régiéknél is, az ujaknak is...

BELFÖLD

A tengerészeti költségvetés. A *Pol. Corr.* egy sugalmazott közleménye jelenti: Hír szerint az 1903-diki haditengerészeti költségvetést a múlt évvel szemben nem emelik lényegesen. Új követelések hadihajók számára nem szerepelnek. Az új építések fedezésére szükséges utolsó részletek kiegyenlítése után fennmaradó összeget mindenekelőtt a technikai haladásról részben tulajadott torpedóhajóhad újítására és megerősítésére fogják felhasználni. Szakkörökben fennálló nézet szerint nem lehet tovább halasztani a hat szükséges torpedószázad beszerzését. Az orosz-japán háború eddigi eseményeiből is kiviláglik, milyen nagy értéke van a harcoképes torpedó-flotillának.

A főváros és a beruházások. Budapest székes-főváros országgyűlési képviselői ma este az országgyűlési szabadelvűpárt körében bizalmas tanácskozást tartottak az új beruházási törvényjavaslataknak a fővárost illető része tárgyában. A tanácskozáson meghívásra résztvettek *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter, valamint *Halmos* János udvari tanácsos, polgármester. Jelen voltak: báró *Podmaniczky* Frigyes, *Falk* Miksa, *Moraszányi* Károly, *Sándor* Pál, *Vászyonyi* Vilmos és *Vécsi* József országgyűlési képviselők.

A képviselők arra kértek a minisztert, adna megnyugtató felelőadásiakat arra nézve, hogy az állami beruházásoknak a fővárosra eső részére nézve eszközölt törlések a főváros számára tervezett jelentékeny közmunkáknak nem elejtését jelenti-e? Különösen nyugtalanoságot keltett az, hogy a szénpályaudvar áthelyezése, továbbá az Óbuda és a Hungária-körút között tervezett Dunahid építése a beruházási programban nem szerepelnek. Kérdést intéztek továbbá a képviselők a miniszterhez arra nézve is, vajon nem lehetne-e ezen munkákra megfelelő összeget az 1904. évi költségvetésbe felvenni.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter az értekezletnek a legelőzékenyebben megadta a felelőadásiakat, amelyek teljeseleg megnyugtatók a jelölőit. A szénpályaudvar áthelyezése, ugymond, összeüregében van a fővárosi pályaudvarok rendezésé-

— Ez sem igaz. Hát az a sok kótyonfitty aglegény mi?...

Erre már Bazsa bácsi se tud szólni semmit. Legfőképpen azt dobja meg, hogy hát tessék rájuk adót vetni, vagy törvénnyel kötelezni, hogy házasodjanak és nurcolják őket zsandárral az anyakönyvvezető elé, mint a vérpadra a kivégzendőket. Kócsag kisasszony pedig milderre csak azt válaszolja:

— Nohát akkor ne tessék nekem minduntalan az areomba vágni, hogy én itt meg a többi lányársaim csak a férfiak érdekeinek eltűnt meg-rablói vagyunk. Élünk, mert jogunk van az élet-hez és ha így élünk: a magunk emberségéből élünk mi is. Abból, amit tudunk, amit tanulunk, amiből értünk és amit aztán, ha munkára kerül a dol-gal, éppen úgy el tudunk végezni, mint a férfiak. sok-szor még jobban, mint ők, legalább jobb kedvvel, na-gyobb türelemmel és nagyobb szorgalommal. Hát ne tessék nekünk minduntalan felhánytorgatni ezt az önök orra elől elhalálpolt falat kenyeret, mert ahhoz nekünk jussunk van, érti-o, jussunk! Meg-szolgálunk, megszenvedünk érte. Persze jobb szeretnénk mi is zsurokra járni, bálókba menni, koresolyázni, fürdőkön pompázni, mintsem hogy itt férfikomániában huzzuk az igát és kénytelen legyünk hallgatni érdes beszédjüket, ami sokszor a vért kergeti az areunkba... De ha nem lehet. Így is jó. Belenyugsunk, mert sze-gény leányok vagyunk és mert tisztességek akarunk maradni. Punktum.

— No, igazán szerencse, hogy a sok akará-s mellett még országgyűlési képviselő is nem akar lenni... Ilyen szónoki tehetség!

— Ej, Bazsa bácsi, — szólal meg a harma-dik asztal mellől egy fakó ábrázatu fiatalember — ne gorbáskodjék már no.

nek kérdésével általában és a nélkül meg nem oldható. Ami a személyiorgalmat illeti, mindenütt arra igyekeznek, hogy ezt a városon belül bonyolítsák le. Az egységes teherpályaudvar megvalósítása ellenben több szempontból eminesz szükséges, első sorban már arra való tekintettel is, hogy a volt osztrák-magyar államvasút hálózata a magyar államvasutak többi háló-zatával összhangoz hozassék. Anomália az is, hogy ma az árúkat négy különböző teherpályaudvaron kell feladni, ami a továbbítást is nehézséssé teszi. A köz-ponti teherpályaudvar kérdése azonban ismét szerves összeüregében áll a Duna-Tisza-csatorna problémá-jával, mert hiszen e pályaudvar nem építhető messze oly csatornától, amelynek bizonyára óriási lesz az áruforgalma. Mindenesre belátható időn belül megoldandó a központi pályaudvar építése, mert a jelen-legi állapotok tényleg aig tarthatók fenn. Arra azonban nem határozható el magát, hogy a szén-pályaudvart, amely jelenleg a nyugati pályau-dvar közelében van, az Angyalföldre helyze-tesse át, mert igen könnyen megtörténhetik, hogy a központi teherpályaudvar egészen más vidékre jön ami aután a szénpályaudvarnak rövid időn belül újabb átbe vezését tenni szükségessé. A Pod-maniczky-utca kiépítése érdekében egyelőre annyit történt, hogy a javítóműhelyek a nyugati pályaudvar-ról az Angyalföldre helyezték át. Az új műhelyek ott már elkészültek és nemcsak az átköltözés is megtörtént. A Podmaniczky-utcai nagy úti tehát meg fog szünni s ennek következtében az a város-rész bizonyára lakhatóbbá válik.

A beruházási programból törölte a miniszter a magyar királyi államvasutak céljaira szolgáló víz-vezeték létesítésének költségét is. mert a fővárosi vízmű külsőben álló kibővítésével elesik annak szük-sége, hogy az államvasutak mozdonyai számára külön esőnlózat létesíttessék.

Az Óbuda—hungáriai Dunahidra nézve közölte a miniszter, hogy a minisztérium hidépítési ügyosz-tályát már utasította az előmunkálatok megtételére. Mihelyt a vizállás megengedi, megkezdik a szükséges turásokat és elkészítik a helyzetelvi elneket. Ez persze nem jelenti a hid építésének elvetését, de mindenesre bizonyítéka annak, hogy a kormány komolyan foglalkozik a dologgal.

A miniszter kijelentései a képviselőkre meg-nyugtató hatással voltak, kivárat az a nyilatkozata hogy a szénpályaudvar áthelyezését kizárólag azért ejtették el, hogy a hely kiválasztása ne prejudikáljon az új teherpályaudvar helyének Legjobb megnyug-tatta a képviselőket a miniszternek az a kijelentése, hogy a pályaudvarkérdés gyökeres megoldása hosszú ha-asztást már alig tűr.

Miraglia küldetése. *Miraglia* olasz szenátor, aki a husvéti ünnepek előtt Bécsben és Budapesten is tárgyalt az olasz borvám dolgában, az ünnepekre visszatért Rómába, ahonnan tegnap újból Bécsbe ér-kezett. Újabb küldetésére vonatkozólag Rómából azt jelentik, hogy az olasz kormányának a borkérdésben ma a következő az álláspontja:

— Az olasz kormány azt kívánja mindenekelőtt, hogy a borvámklauzula elejtéséről az osztrák-magyar monárkiának okvetlenül kell adni valami kárpótlást, hogy az új osztrák-magyar vámtarifa bevezetése két harmaddal szállíttassék le s hogy a san-szerveit bört 200.000 hektoliterben kontingentálják. A borvámklauzula elejtéséről jár kárpótlás a déli-gyümölcs vámjának

— Hagyja, Kovács ur, csak zsörtölődik az öreg, de legalább ösztinte.

Kócsag kisasszony azzal ügyet se vetve to-vább a kollégákra, ideges gyorsasággal ütögeti az írógép billentyűit, szűnet nélkül, meg se pihenve délután kettőtől. És mikor vége a robot-nak, gondosan letakarja a gépet, kibújik a nagy empir-kótyonnyból, veszi a kopott kakics kabátját és meg-yígan boldogan haza az édesanyjához, a szegényes tiszta kis szobáskába, fel a negye-dik emeletre.

Az uton hozzászólhatók Kovács ur. Elki-séri hazáig, mint szokta már régóta majdnem mindennap. Alig szól hozzá valamin, a kapunál meg sem áll, csak megbillenti a kalapját és to-vább bicog a rossz lábával, mert hogy hibás egy kiesit a jobb lábára. Ezért csufolódni is szoktak vele hébe-hóba a cimborái. Jól esett neki egy-izben, hogy éppen Kócsag kisasszony kelt a védelmére:

— Ne röstelje, Kovács ur, tűrhetőbb, ha az ember a lábára sánta, mint ha a fejére.

Ez a Kovács ur különben már készem-ber. Irodatiszt. Van valami ezerforintnyi fizetése. Igaz, hogy az életkora is megvan már hozzá. Ugy a husz és a negyven közt vacillál, mint mondani szokta. Nagyon büszke arra, hogy nem kell neki külön magánmunkát fogadnia. Megél abból is, amit az államnál kap. Nincs rászorulva, meg így legalább nem tőri agyonra magát. Bol-dog, ha kibiceghet a ligetbe, elcsúfítákl. Meg oly-kor még színházra is jut. Másképp az estéi nagyon ridegek. Kivált télidőn. Majd megfogja. Nem azért, mintha nem volna fáradalója. Csak az élet hidegét érzi. Azt nagyon érzi.

Egyezzer valamelyik színházban, főt a kar-zaton, uramfia, ki ül mellette? Hát a Kócsag kisasszony. De olyan-ja elmulattak ott egymis

leszállításában, továbbá a mandula és füge vámentes-ségében állana.

Ezek ellen a követelmények ellen az osztrák-magyar külügyi kormányknak nem volt elvi kifogása. A borkontingensre nézve az olasz kormány valamely technikai és kémikai formulával akarja megvédeni az osztrák és magyar érdekeket, de ezt a formulát Olasz-ország fogja megszabni.

Ezek tehát azok az ellentétek, melyeknek áthi-dalására *Miraglia* most újból Bécsbe érkezett. A meg-ioldás nem éppen könnyű, de nem is lehetetlen, ha mindkét fél készen mutatkozik próbáb áldozatokra. Maga *Miraglia* is úgy nyilatkozott, hogy alapos re-ménye van, hogy az ellentéteket el fogják simíthatni és a kérdést kölcsönös megelegedésre fogják meg-ioldani.

KÜLFÖLD

Goluchowski és Tittoni találkozósa. Né-metországból jelentik, hogy *Tittoni* olasz külügy-miniszter meg fogja látogatni Abbáziában *Goluchowski* közös külügyminisztert, aki tegnap be-teszeskedő nojé lekísérte az osztrák Rivierára. *Tittoni*ről mindjárt hivatalbápelése után úgy hal-latszott, hogy értekezni szeretne osztrák-magyar kollégájával Ausztria-Magyarországot és Olasz-ország érdeklő különböző ügyekben. Mindaddig arra való alkalom nem kínálkozott. Gróf *Goluchowski* abbáziai időzése meghozta a találkozás alkalmas idejét. *Tittoni* Abbáziába való érkezésének napja még nincs megállapítva. *Goluchowski* még egy hétig marad Abbáziában. A találkozás alkalmából szóba fog kerülni a kereskedelmi szerződés végleges megkötésének kérdése. Lehetséges, hogy *Avarna* herceg bécsi olasz nagykövet és gróf *Lützow* kvirinálai nagykövetségünk is jelen lesznek.

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 6.

Londonból érkező hírek szerint a japán haderők ártlépték a mandu szigetet. De hogy hol, arról nem szólnak semmit. Nem is szólhat-nak. Mert részünkről lehetetlennek tartjuk, hogy a japán sereg már mandu földre lépett volna. Ezek a hírek csak valami félreértésen alapulhat-nak. Mert hiszen *Vicsu*-ba is a japán előcsapatok érkeztek meg. Mindaddig, míg a sereg zöme nem csatlakozik hozzájuk, nem is gondolhatnak arra, hogy átkeljenek a Jalu folyón, mert külön-ben annak a veszélynek tennék ki magukat, hogy az oroszok megsemmisítik őket. Ha tekin-tetbe vesszük, hogy eddig csak mintegy 6 $\frac{1}{2}$ kilo-méternyi utat tettek meg a japánok naponként és hogy az első japán hadsereg zöme *Szengcsou* körül táborozik, amely a Jalutól 65 kilométernyi távolságban van, bátran állíthatjuk, hogy a

melletti... Már csak hazakisérte. Vele volt a leányval egyk barátja is. Ez valamivel köze-lebb lakott, hát elmaradt tőlük.

Kovács urnak valami nagy elhatározás szók-ent a szívébe.

— Nézzé csak, Panna kisasszony, miért olyan frivol maga?

— No haljál... De micsoda beszéd már ez!

— Hát hogy mindég kínálgatja magát azoknak a kollégáknak, hogy vagyék feleségül. Ez nem valami szép. Ez árt magának.

— Ha ártana, nem hívnának Kócsag kis-asszonyt.

— Hiszen nem is úgy mondom. Tudom, hogy csak évődés az egész. De azért mégis árt, mert hát kevesebb tisztelettel beszélnek önrről azok az emberek...

— Rólam? A hátam mögött?

— Nem, nem. Önöz, a szemébe. Olyan nyeresek... Lássa, Panna kisasszony, ön nagyobb tiszteletet érdemelne...

— Hát ön nem tisztel, nem becsül engem?

— En? ... Én — nagyon... nagyon!...

— Hát akkor jó. Hát akkor nem beszélék többé arról, hogy férjhez akarok menni. Amint-hogy nem is akarok. Még tréfából se henegek többé ezzel a szóval. Hát majd komolyra fordí-tom. Jól tudom, hogy szegény lányt nem férj is csak szegény akadna. Akkor aztán egy koldusból két koldus! Jobb így. Hanem nekem ne vagdalja többé a szemem közé senki, hogy a férfiak szája elől elhalásom a kenyeret. Keserves ken-yer az nekem, de tisztességes. ... Különbem ott-hagyom ezt a helyet, kapok én ilyen kenyeret máshol is. Már ajánlottak is...

Kovács ur mondani akart valamit, mert látta, hogy a lányt a szemében a gázláng fénye egy könnyesepp tukoréből verődik vissza.

Jalu melletti komolyabb hadműveletek alig kezdődnek április közepe előtt.

A legfontosabb kérdés ebben a pillanatban az, hogy hol fogja a japán sereg az átkelést megkísérteni. Mert hogy a folyóig zavartalanul fognak eljutni, az egészen bizonyosnak látszik. De az is bizonyos, hogy az oroszok visszavonulása jól megfontolt taktikában gyökeredzik. Valószínű, hogy a harteret jó messzire, esetleg a Liao folyó torkolatáig vagy talán a Jalu északi részéig akarják kitolni, hogy ily módon megnehezítsék további japán csapatok küldését és a sereg élelmezését.

Érdekes, hogy még mindig nem tudni, hogy milyen haderőt koncentráltak az oroszok a Jalu mellé. Angol értesülések szerint legfeljebb 30.000—35.000 embert, míg a berlini *Militärisches Wochenblatt* szerint a Jalu folyó és a mukdeni vasúti vonal között 65.000 katonát táborozik. De a japán haderő még ebben az esetben is túlsúlyban volna, minthogy maga a most előnyomuló első japán haderője is 60.000 embert számlál. De határozott előnyük van a japánoknak tüzérség tekintetében. Mert míg az egész keletázsiai orosz hadseregnek 208, a 3-ik keletázsiai hadtestnek pedig 54 ágyúja van, addig maga az első japán hadosztály 180 ágyúval nyomul a Jalu felé, míg az egész japán hadsereg több mint 500 táborigéppel rendelkezik.

Nem lehetetlen, hogy a japánok a Jalu folyótól nyugatra is megkísérlik nagyobb csapatok partraszállítását. Ha ez sikerülne, akkor egyszerre lehetetlenné tennék az oroszok mostani hadállását. De ez esetben Port-Arthur is megtámadná, mert az orosz flotta különben könnyen megakadályozhatná ezt a veszedelmes operációt. Talán már a port-arthuri kikötő elzárására irányuló legutóbbi kísérletek is ilyen célzattal történtek. Még pedig, mint a mai táviratokból kitűnik, nem is olyan eredménytelenül, mint eddig hitték. Kitént ugyanis, hogy az elsúlyezett hajók rendkívül megszükitették a csatorna hajózható részét. Az oroszok dinamittal akarták az akadályokat elhárítani, de a kísérlet nem sikerült. Így tehát nem lehetetlen, hogy a japánok legközelebbi támadása teljesen elzárja Port-Arthur a tenger felől és akkor a japán csapatok partraszállítása sokkal szélesebb területen és sokkal nagyobb biztonság-gal fog folyni, mint eddig. Lehet, hogy csak akkor fog a japán haditeret a maga egész nagyságában és merészségében kibontakozni előttünk.

A japánok előnyomulása.

London, április 6.

Az összes lapok jelentése szerint a japán

haderők átlépték a mandsu határt és a szárazföldi hadműveletek most már meg fognak kezdődni.

Az oroszok alapos megfontolás után határozták el magukat a visszavonulásra. Niucsvangból jelentik, hogy a Jalutól délre teljességgel alkalmatlan a föld hadműveletekre és az oroszok nem akarták magukat annak kienni, hogy háttal a Jalu felé fordulva, verekedjenek a japánokkal. A *Standard*nak jelentik Tokióból, hogy a japánoknak legnagyobb ellenségei a koreai utak. A japánok térdig járnak a feneketlen sárban. Az oroszok jobbnak vélték, hogy Észak-Koreában biztosítsanak maguknak jó állásokat és néhány pontra vonultak vissza, amelyek körül hetek óta sáncokat építettek. Az oroszok már most Niucsvangtól Antungig minden fontosabb pontot megszálltak. Niucsvangban azt hiszik, hogy még egyáltalában nem bizonyos, vajjon a japánok át fognak-e lépni a Jalu-folyón, mert az oroszok könnyen megakadályozhatnák további előrenyomulásukat.

A Jalu folyónál minden csendes.

Pétervári, április 6.

Kuropatkin tábornoknak Miklós cárhoz intézett tegnapi távira szerint *Kabszinszk* tábornok azt jelenti e hó 4-éről, hogy a Jalu folyónál minden csendes. Turmistennel szemben a Matuzeozsigeten önkéntesek csatároztak a viesui japán előőrssel. Mi nem szenvedtünk veszteséget. A japánoknak hat halottjuk volt. Sebesültjeik számát nem tudjuk.

A mikádó a főhadiszálláson.

Tokio, április 6.

A császár jelenlétében ma a császári főhadiszálláson tanácskozás volt, amelyen résztvettek a miniszterek, a hadügyifés tengerészetiügyi minisztérium államtitkárai, a hadsereg és hajóhad főparancsnokai és több kiváló államférfi. Hír szerint a tanácskozáson megbeszéltek a haditengerészet eddigi eljárását és felolvasták *Tojo* tengeragy jelentéseit. Nem tudni, történt-e döntés a jövő hadműveleteket illetően.

Kuropatkin és Alexejev.

London, április 6.

Kuropatkin tábornok Mukdenben találkozott először *Alexejev* tengeragygyal. Kuropatkin egy vasúti szalonkocsiban látogatta meg *Alexejev*-t, aki ebben a kocsiban a háború kitörése óta lakik. A látogatás három óra hosszát tartott. Este együtt ebédelték, amire Kuropatkin visszautazott főhadiszállására, Liaojangba.

Áruló japán tisz.

London, április 6.

A *Daily Chronicle* értesülése szerint a japánok egészen váratlanul megváltoztatták haditerüket, mert az eddigi haditeret egy japán

Ettől fogva Kovács urról az a hír terjedt el, hogy valami magánhivatalban külön délutáni munkát is vállalt. Kérdezték az okát, de ő szükséges ember, kevés beszéddel él, hát nem sokra mentek vele.

Valami jó három esztendő telt el azóta, mikor egyszer az igazgató valami különös meglepett areál tekingett szét az irodában. Aztán lepettő hangon elkezd beszélni:

— Urak, valami nagyszerűt mondok. Emlékeznek még a Kócsag kisasszonyra? — No hát hallják, én tegnap láttam őt kint a ligetben. Amilyen fess, elegáns volt azelőtt, bizony olyan egyszerű, kopott ruháskában jár most. Már nem leány, hanem asszony. Férje van. Derék, jóra való ember.

— Ki az, kicsoda az?

— Várjanak csak. A régi ismeretség jussán megszólítottam. Azt mondja, nagyon boldog. Két-szer annyi dologtevésben töri magát, mint eddig. Csak hogy nem az iróasztal mellett, hanem a konyhában, a ház körül, olykor a mosóteknő mellett.

— Hát akkor miben van a nagy boldogság?

— Ezt kérdeztem én is. Így felelt: Direktor ur, többször olvastam már egy nagy, gazdag asszonyról, akinek az élet mindent megadott, amit csak nő magának kíván, korona van a fején, egy ország a birodalma; ha akarja, nincs gondja semmire: királyné. Csak egy nincs neki: ez ott ni, nézze...

Es ekkor rámutatott egy kis gyermekre, a

katonatiszt elárulva az oroszoknak. Az árulónak úgy jötték a nyomára, hogy a japánok egy titokban tartott helyet, amelyen ki akartak kötni, aknákkal elzárva találtak. Az áruló tiszt ellen megindították az eljárást.

Égnek a vágtyót...

Pétervár, április 6.

A *Ruszeje* Dél-Mandsuországból Port-Arthurba visszatér tudósítója azt táviratozza, hogy ott a legördvendőbb benyomásokot nyerte. A csapatok — ugymond — égnek a vágtyól, hogy küzdessenek. A benszült lakosság minden rétege, a kereskedőkkel együtt, oroszbarát és bizak az orosz fegyverekben. A háboru elején inogni kezdett orosz pénzárnyalom ismét szilárd. A kínai lakosságból alakult szabadcsapatok kitűnő állapotban vannak. Mindenütt élénk lökereskedést üznek. Az árut a falvakból szállítják piacra. Az összes khínaiak között csak egy mandarin mutat tartózkodó viselkedést. A vasut kitűnő őrizet alatt áll és a forgalom a legjobban van szabályozva. Az idő meleg és száraz, úgy, hogy a folyó jege fogyni kezd.

Port-Arthur veszedelme.

London, április 6.

A japánoknak a port-arthuri kikötő elzárása végett legutóbb tett kísérlete sokkal jobban sikerült, semmint eddig hitték. Az elmerült hajók rendkívül megszükitették a csatorna hajózható részét. Az oroszok megkísérítették, hogy dinamittal hártassák el az akadályokat, de nem képesek eltávolítani a hatalmas köveket, amelyekkel az elsúlyedt hajók meg voltak rakva.

A háboru minden előtt.

Pétervár, április 6.

A hivatalos lap közli az állami kiadásoknak a háboru következtében elhatározott következő korlátozását: A célnak megfelelően találtak egyelőre hadi célokra a rendelkezésre álló készpénzkezeléslet felhasználni, más források felhasználása nélkül, ezenkívül pedig az 1904-ik évi költségvetésben való törlésekkel szaporítják a felhasználható összeget. Ezt a programot nagyobb tanácskozmány fogadta el és a birodalmi tanács is megvizsgálta s elfogadta, a cár pedig március 19-én hagyta helyben. A törléseknel az volt a vezérlő elv, hogy azok csak új intézkedéseknél, amelyek a fennálló javításra voltak tervezve engedtessenek meg a nélkül, hogy megzavarják az államélet rendes menetét vagy bárkinek jogait az állampénztár iránt való kötelezettségei tekintetében. A törlések összege 184 millió rubel. Ez összegből a múlt évben engedélyezett számokra 18 milliónál több esik, a maradék az 1904. évi költségvetésre. Leglényegesebben megrövidítettek a vasutépítésre szánt összeget és pedig 54 millióval, mely összeget a fennálló vasutak javítására, valamint a viadivosztoiki, port-arthuri stb. hadi kikötőkre szükséges munkálatokra fordították volna. Általában 30%-kal csökkentették az 1904-iki költségvetést. A rendes kiadásokat a

amit egy apróka cseledelemből tologatott maga előtt. A kocsiban kövér, pufók széketejű kis anyuvala üldögélt és valamit majszolt a kis dusszadt szájszéjkájával. Az asszony elragadtatással nézett rá:

— Fiu, — mondja — fiu. Az én fiam! Hát lássa, én nem cserélnek azzal a szegény királynéval. A magam királynője vagyok, meg az uramé és ez itt az én kis hercegekém...

— Hát ki az ura, ki a királya ennek a boldog királyasszonynak? — kérdezték az igazgatót mindenfelől.

— Kicsoda? Találják el... Ez itt ni, Kovács ur.

— Kovács ur?!...

— Igen, a nagy selma! Már három év óta.

Mindenfelől örömmel gratuláltak Kovács urnak, aki pirulva fogadja a készszoításokat. Kérdezték jobbról-balról: hogy érzi magát?

— Nyakig uszom a boldogságban és az adósságban. De mindgy. Így is jó. Csak az a kár, hogy egy napban huszonnégy óra van. Ha több lenne, vállalhatnék még egy másik délutáni munkát is valahol.

— Ej, ej Kócsag kisasszony! Kócsag kisasszony!... mondogatta az öreg Bazsa bácsi.

— Asszony, már asszony. De asszonynak is az, ami lánynak volt. Tiszta, remek és büszke, szép, mint a kócsagmadár.

Nem panaszkodik többé Erényi-féle „Ichtiole-Salicyllal“ büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sömör, exema, ótvárban szenvedő, ha az egy kísérletet tesz. Szagtalan.

költségvetési tervezethez képest 60 millió rubellel szűkítették le, ami 3%-nak felel meg.

A szlávok rokonsága.

Essék, április 6.

Vasárnap a helybeli szerb templomban előleges bejelentés nélkül, istentiszteletet tartottak az orosz fegyverek győze meert. A szertartáson a szerbekben kívül horvátok is vettek részt. Az istentisztelet kezdésekor a jelenlévő katonaság elhagyta a templomot, mire a ceremónia zavartalanul folyt le.

HIREK

Magdolna templománál.

Páris, április 3.

Magdolna temploma előtt ödöngtem s különös, zagyva, egy kicsit vásári szöveget hallottam:

— Adatik tudokra mindenknek: mi meghaltunk és új életre kelünk. Még szállós a tömjénfüst és az alleluja. Mi nem vagyunk a régiék már. Mi azok vagyunk, akik visszatérnek. Mi Jean Jacques Rousseau népe vagyunk. A mi új életünk az angol parkok élete lesz. Elni fogunk, miként a kertek: a nap és a felhők parancsai szerint. Elni fogunk, miként Cincinnatus élt. Restauráljuk az erkölcs várát. Kisöprjük a ledérséget. Adót vetünk az aglegények konok fejére. Legalább is hat gyermeket követelünk minden férjes és férjetlen női életől. Becsukjuk az abszintgyárat s a haját sem lesz szabad alkohollal mosni ezután. Hazafiak leszünk, mint ama remes szerezecenek, kiknek az idegent meglátni és főlvacsorázni hamarabb dolog, mint nálunk ez előtt házasságot tórni volt. Csak tíz év muljék el, új világ lesz itt. Nem ismer reánk s Párisra senki. A mi országunk lesz az erő, erény és egészség országa. Megmutatjuk, hogy mi minden meg tudunk csinálni s a gall regenerálódásról legalább is fog annyit beszélni a história, mint XIV. Lajosról, a nagy forradalomról vagy a napoleoni epocháról...

A nagyszombati alkonyatnak ünnepi buzgóságából, a zsolozsmákból, a tömjénfüstből és a tegnapi és ma gondolataiból kapkodtam ki ezt a zagyva és furcsa monológot. Április másodikán este, Párisban, Magdolnának tornyatlan, oszlopos és szépséges temploma előtt. Nem volt ez senkinek a szövege, s szöveg volt mégis. Valahonnan mélyről jött, honnan a névtelen vágyak vagy gondolatok és végzetes érzések kerülnek az emberekhez. Ez a szöveg a francia lélek szövege, mely még nem zöndült meg, de él és megzendülni készül. Mi lesz, ha megzendül? Egy üzenés szöveg csak? Egy szép póz csupán? Kifakadása egy hisztériás rohamnak? Vagy egy új „lionéria”? Ki tudja? ... Ma olyan komolyan akarják magukat regenerálni a franciák, hogy csunyaságot mivélne, aki valamivel gyunosabban kacagna föl, mint hasonló nagy, de komoly furcsaságoknál illik.

Lehet-e a mindig-józanást, a fegyelmességét, az akarás képességét máról holnapra úgy beleoltani egy néplekbe, mint a körtevadonba a nemes körte galyait? Erről rengeteg disszertációt lehetne tartani, ha ez érdemes és érdekes dolog volna. Ne, ne! Inkább rapszodikus fonográfunk itt egykét hangot a francia lélek mai nagy és lármás rapszodiájából.

— Legyünk diplomaták és ügyesek. Legyünk egyszerre orosz-barátok, a latin-szövetkezés hívei, Sedan-felejtők s angol-barátok... — ez az új politikai krédó.

— Neveljük up és edzett nemzedéket. Gyorsítsuk, növeljük a populációt. Irtsuk kegyetlenül a prostitúciót, pusztítsuk ki az alkoholizmust. Harcoljunk ama pokoli ellenségek ellen, melyek baktérium-seregekkel rávetették magukat a francia vérre, agyra, idegre, gerinére és tüdőre. — Ez a fiziológusok dogmája.

— Álljunk a szociális haladás élére. Csináljunk meg erősen és békésen a negyedik rend felszabadítását. — Ezt hirdetik a szociálpolitikusok.

— Legyünk fölvilágosultak, üldözöi minden sötétségnek, de ne szégyeljük egyszerűment sovénnek is lenni, hadserg-erősítők, történelem-tisztelők, féltékenyek, követelők és lelkesedők. Lehetőleg persze republikával. — Ez az új nemzeti politika.

— Térjete vissza a monumentálisra, az egyszerűre, komolyra és viditőn fölemelőre. — Ez a művészeti jelszó.

— Lépjete ki elefántesont-celláitokból s kapcsoljátok a poézist a haladó és javuló élet egyszerűségéhez. — Ez egy új költői hitvallás volna

Mennyi ilyen új ígét lehetne még idéznünk, melyek mind a jövőndöbe szeretnének bevilágítani. A színházak szerepéről, a közlekedésről, a közoktatásról, a feminizmusról, az egyházak kivégzéséről stb. S mindezek egy gondolatért: még tréfából se merje senki Franciaországot gyöngének és súlydönek látni.

A regenerálódás nagy aktusából még csak a nagyakészülődés ideges rángásait érezzük. Még folyik a harc az egyházzal, szociális és katonai reformok lármája zug. Mind a haladás nevében. De már nő a rendőri hatalom, mely beleskelődik immár a polgártársak ablakán is. Az igazságszolgáltatásban a Magnaud-féle „szabadosság” ellen tiltakozik a komoly taláros világ. Brunetiere még elbukott egy választáson, de a szabadgondolkodók ligája is bomlik s a nemzeti szempontok kezdenek szinte olyan sallangosan kísérteni tudományos és minden téren, mintakár Magyarország. Hogyne, mikor már a szociálisták egy része is a hazafiságával dicsekszik legszívesebben. Az új színpadi munkák vagy a bomlott idegek kórházi víziói, vagy erotikus hancurozások, vagy szenziációra tölté oktalanságok, vagy oleó heccelődések, személyeskedők, politizálók, antiszemiták, filozemiták stb. Mindig olyanok, hogy biztos legyen a botrány s értelmességével, nivójával, izlésével és kedélyével ott lássa magát a színpadon a tömeg, az utca...

A nagyszombati alkonyatban újra és újra hallom azt a valójában bennem formálódott zagyva és furcsa, de stilszerű monológot a regenerálódásról. Milyen tájékozatlanságban, zavarodottságban és bizonytalanságban kavarnak im a lelkek, hova mi mindig világosságért esengve néztünk s honnan még ma is a kalauzólást várjuk az eljövendő időkbe. Vajjon ez a kaos csak muld lesz vagy ez a regenerálódó-mánia végzetes? Szörnyűség volna, ha Franciaország, melyre talán nagyobb szükség se sohasem volt a világnak, mint most, — elveszitené önmagát, mert — nem mer önmaga lenni,...

A. E.

Budapest, április 6.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-ikén új előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. A király ma délelőtti fél 10 órakor Abbáziából visszaérkezett Bécsbe érkezett és Schönbrunnba hatatott — Maria Josefa főhercegnő ma reggel Abbáziából Lussin-Grandénál Raguzába utazott. Károly és Miksa főhercegek Abbáziából visszatértek Bécsbe. — József Adost főherceg Libits jászág-kormányzóval hatnapig vasútra ideérkezett. — Tallán Béia földművelésügyi miniszter ma a fővárosba érkezett.

— A király norvég rendjele. Krisztianidből távira'ozzák hogy királyunk a norvég oroszlan-rendet kapta Oszkár királytól.

— Vilma királynő utazása. Rómából jelentik, hogy Vilma németalföldi királynő férjével ma odaérkezett a rövid tartózkodás után Rómylta útját Nápoly felé.

— Magyarország és Ausztria felosztása. Már megint monárkiánk felosztásáról szól az ének. És csodálatos, megint egy cseh lap pattantja ki a nagy szenzációt. A *Narodni Listy*nek néhány héttel ezelőtt állítólag azt jelentették Pétervárról, hogy Vilmos császár és Miklós cár komolyan tárgyalnak Ausztria-Magyarország felosztásáról. A *Narodni Listy* mai vezércikéjében újra fölmelegíti ezt a dolgot s állítólag teljesen megbízható pétervári forrásból azt jelenti, hogy Vilmos császár számtalan levelet írt a cárnak, amelyben fölajánlja neki Németország szolgálatát. A cár, bár barátságos hangon, de minden kötelezettség elvállalása nélkül válaszolt ezekre a levelekre. Egy ilyen levélre a cár pánszláv körök előtt így nyilatkozott:

— Mer vagyok győződve Vilmos császár szimpátiájáról, de minden barátságos érve mellett nagy akadály áll terve megvalósításának útjában és ezek a csehek. Igen ám, ha azon a helyen, ahol ma *Csehország van, tenger volna, akkor egészen más volna!*

— A polgármesterek kiténtetése. A hivatalos lap ma közli azt a királyi kéziratot, amely Halmos János polgármester, Matulka Alajos és Rózsavölgyi Gyula alpolgármesterek kiténtetéséről szól. A polgármester udvari tanácsosi, az alpolgármesterek királyi tanácsosi címet kaptak. A királyi kézirat így szól:

Személyem körüli magyar miniszereim előterjesztése folytán, a községélet terén szerzett érdemeik elismerésül: Halmos János Budapest székesőváros polgármesterének a magyar királyi udvari tanácsosi címet, továbbá Matulka Alajos és Rózsavölgyi Gyula alpolgármestereknek a királyi tanácsosi címet, mindnyájuknak d. jmentesen, adományozom. Kelt Bécsben, 1904. évi március hónap 19-én. Ferenc József s. k. Gróf Khuen-Hedervary Karoly s. k.

— Berzevich Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap, csütörtökön reggel Eperjesre utazik hogy szülőföldjében mely miniszterő történet kinevezése alkalmából tömeges küldöttséggel üdvözölte, a parancsot husvét szünetideje alatt rövid látogatás tegyen. Eperjesi tartózkodása alatt a hatáskörébe tartozó ottani intézeteket is meg fogja tekinteni s hó 9-én, szombaton dében berzevichei birtokára utazik, honnan 11-én, hétfőn reggel té vissza a székesővárosba. A miniszter eperjesi útján elnöki titkára, legújabb Szász Károly osztálytanácsos és Schwöder Ervin segédfogalmazó kísérik.

— Izabella királyné beteg. Párisból távira'ozzák, hogy Izabella spanyol exkirályné hűlés következtében megbetegedett. Állapota magas korára való tekintettel komoly. A tegnapi napot elég jól töltötte, az éjjelt azonban gyöngében. Állapota azóta nem fordult még rosszabbra. Egy későbbi távirat azt jelenti, hogy Izabella királyné az éjszakát nyugodtan töltötte és reggel felkelhetett. A kezelő orvos reméli, hogy a királyné ismét felépül.

— Koch tanár otthon. Londonból jelentik, hogy Koch tanár, a leghíresebb hazefel baktériológus Dél-Arikából, Bulavojból ma hazafelé indult. Koch pár évig volt Dél-Arikában, ahol az egész marhaállományt beoltotta marhavész ellen az angol kormány megbízásából. Bár az angol kormány óriási fizetést ajánlott neki, ha Dél-Arikában marad állategészségi főfelügyelőnek, Koch hazajött Berlinbe, hogy otthon folytassa baktériológiai kísérleteit.

— Királyi kiténtetések. A hivatalos lap közli, hogy a király *Tuliusz György* torontárvármegyei szolgabíró és tiszteletbeli főszolgabírónak, bugzó szolgálatá elismerésül, a koronás érdemkeresztet, *Szabó Gyula* úszavarkonyi községi jegyzőnek, bugzó szolgálatá elismerésül, az arany érdemkeresztet, *Müller József* fegyverneki községi bírónak, sokévi bugzó szolgálatá elismerésül, az ezüst érdemkeresztet. *Mendes József* pénzügyőri szemlézőnek, egy tisztelet alkalmával a mentés körül tanúsított önfeláldozó magatartása elismerésül az ezüst érdemkeresztet és *Luska György*, Besztercebánya városi hivatalozólának, sokévi hű szolgálatá elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Montignoso gróf. Genből távira'ozza tudósítók, hogy *Lachenal* ügyvéd, a volt száz trónörökösnek jogi képviselője a lapokhoz az a tudósítást küldte, hogy a gróf. szüleinek kívánására, leányával *Anna Monica* hercegnővel a nyarat a warteggi kastélyban, a Bodenitől mellett, Rorschach közelében fogja tölteni. *Montignoso* gróf. még június előtt elhagyja a Wentnor-kastélyt és *Saint Victoire* gróf.oval együtt a warteggi kastélyba költözködik. A gróf. szülei a nyárra a lindai kastélyba utaznak. A warteggi kastély a gróf. nagybátyjának, a pármái hercegnak tulajdona, aki azt a nyárra unokahúgának felajánlotta.

— Kinevezések. A király — mint a hivatalos lap mai száma jelenti — *Horváth Emil* és dr. *Némethy* Károly miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosokat miniszteri tanácsosokká, továbbá dr. *Harth* Sándor osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt osztálytanácsosává nevezte ki.

— Halottak emléke. A budai izraelita hitközség templomában holnap csütörtökön délelőtti köröszert lesz *Masik*-ima. Az első reggel hat órakor, a másodikat tíz órakor tartják meg.

— Az udvariatián elnök. A francia nacionalisták és a velük szövetszettek klerikális támadásainak állandó céltáblája Loubet elnök, amióta nem iparkodik kedvében járni, mint elődje. Nekik kedves embertük volt Faure, aki leste a cár és a dinasztiaik egyéjét és tudott reprezentálni. Mintha Franciaország örökölt trónján ülne. Loubet azonban fittyet hány az ily nagyási hóbortoknak és mint elődöknek tökéletes ellentéte, az előki állás tekintélyét nem szolgáltatja ki a pártpolitikának. Még az alábbi jelentéskelen esztől is legyvert megdöbbenéssel ellene a klerikálisok: Miksa szász pap-herceg egy idő óta mint keresztény iskolatestvérek vendége Párisban tartózkodik és már több templomban prédikált. A herceg, tekintettel királyi származására, meg akarta látogatni Loubet elnököt és mert nem találta otthon, névjegyet hagyta az Elyséesben. Loubet pedig elutazott Párisból a nékiül, hogy viszonzata volna e látogatást. A klerikális Gaulois magánkiül van e „tapintatlanság” miatt és emlékezteti az elnököt, hogy Miksa szász herceg, XVI. Lajos, XVIII. Lajos és X. Károly anyja révén, rokonságban van a Bourbon ház utolsó királyával. A Gaulois hallatlanok találja, hogy a francia királyok törvényes örökösét Loubet Emil ur ily tapintatlanul ignorálja. Hát nem nevétségés a pappá lett szász herceg meglátogatását követelni attól a Loubet elnökötől, aki Rómába megy és még a pápára sem kíváncsi!

— Gróf Károlyi Tibor halála. Abbáziából jön a hír, hogy gróf Károlyi Tibor, a főrendház volt elnöke ott tegnap este nyolc órakor meghalt. Az elhunyt egyik legzsigdagabb és legtanultabb főura volt Magyarországnak. Bialat korában, a 66-iki porosz háború alatt Klapka tábornok hadsegéde volt, azután pedig hazajött s itthon a gazdasági és kulturális törekvések legbuzgóbb támogatója volt. Főrendházi elnök korában régi betegsége megtámadta idegzeit és is lemondva az elnökségről, mácsai kastélyában élt. Családjá a télen Abbáziába vitte, ahol tegnap elhunyt. Négy gyermeke siratja: Gabriella, gróf Almásy Dénesné, továbbá Gyula Imre és Antal grófok.

Gróf Károlyi Tibor gróf Károlyi Györgynek (1802-1877) és Zichy Karolina grófnőnek volt a harmadik fia. Három bátyja, Gyula, Gábor és Viktor már rég meghalt. Öccse, István és buga, Palma, Desseffy Aurél grófné, még életben van. Tibor gróf 1848. szeptember 26-án született Pozsonyban. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen befejezte, 1863-ban nagy külföldi útra indult; beutazta Spanyolországot és Észak-Arikát. Az 1866-iki porosz hadárat alatt a magyar légibő is belépett és Klapka tábornok őt választotta szárnysegédül. A magyar légibő feloszlása után Tibor gróf Párisba ment, ahol történelmi tanulmányokkal foglalkozott és megismerkedett Quinetel is, akinek a *A forradalom* című könyvét magyarra lefordította. Párisból 1867-ben visszatért, a következő év elején megházasodott; Degefeld Emma grófnőt gróf Degefeld Imre leányát vette nőül. Eütlőgva bírtokain gazdálkodott 1878-ban az oroszánál. 1881-ben pedig a pécsi kerületnek országgyűlési képviselője volt, 1884 óta a főrendházban gyakorolva törvényhozói jogát. Néhány évig elnöke is volt a főrendháznak, erről a méltóságáról azonban 1900-ban folytonos betegsége miatt lemondott.

Gróf Károlyi Tivadarnak a közéletben nagy szerepe volt. A közgazdaság, a tudomány és a művészet egyaránt érdeke te őt. A vizsziabizozások terén igen sok érdemet szerzett, mint a Tisza, Maros és Körös szabályozó és ármentesítő tásulatok elnöke. A Nyirviz szabályozása, az eszedi lap lecsapolása és a Szamos balpartjának ármentesítése jórészen szintén az ő érdeme volt, ez utóbbi munkájával nyolcvanezer hold lapos területet tett szántóddá. Elnöke volt továbbá az Adra tengerhígy-társaságnak, és alelnöke a Kisbirtokosok Országos Szövetségének.

A történelmi tudományok már kora ifjúságától fogva nagyon érdekelték. Párisban folytatott történelmi tanulmányai közben támadt az a gondolat, hogy családja gazdag levéltárát a történetbuvárok számára közzéteszi. A rendezés nagy munkáját Géresy Kálmán, debreczeni tankerületi főigazgatóra bízta, akinek közreműködésével a levéltár gazdag anyagából öt nagy kötet csakhamar meg is jelent. Mint a művészetek lelkes pártfogóját, gróf Károlyi Tibort a Képzőművészeti Társulat 1888-ban, Ipolyi Arnold püspök halála után, elnökévé választotta. A társulat fővirágotatásában gróf Károlyi Tibornak nagy része volt, — mint minden sikerben, melyet a gazdasági és kulturális vállalatok az ő igrése alatt értek, mert Tibor gróf nemcsak érdeklődött a társulatai iránt, de buzgólkodott is érdekükben.

— A párba ellen. A Párbaellenes Szövetség, amely Rókoszky Istvánnak, az állami számvévszék elnökének vezetése alatt agilis tevékenységet fejt ki célja érdekében, legközelebb. április 9-én rendez fölolvadó-ülést. Csillag Teréz Nő a párbaírót, Kossutány Géza táblai bíró *A párba története* címmel tart előadást a Tiszviselői Országos Egyesületben (Eszterházy-utca 4. szám alatt). A fölolvadó-ülés este nyolc órakor kezdődik.

— A városi tisztviselők mozgalma. Nyitra város tisztviselői kara értekezletet tartott, amelyen Ocskay László városi pénztáros indítványára egyhangulag elhatározták, hogy csatlakoznak Esztergom város tisztviselőinek árutához, mely a városi tisztviselők fizetésének állami hozzájárulás útján való emelését célozza.

— A lindenhoi fogoly. Mattasich Gézáról az a hír terjedt el a napokban, hogy Koswigban termelt, s mindent elkövet, hogy Luiza hercegnasszonyt a lindenhoi gyűgyintézetből kiszabadítsa. Egy bécsi újságnak, a *Zeitung*-nak a közleményéből, most az tűnik ki, hogy Mattasich Géza csakugyan ott tartózkodott Lindenhof körül, de nem azzal a céllal, amelyet neki tulajdonítottak. A könyve nagy feltűnést keltett idegen országokban is, s egy francia újságról, Henri de Noussane, a párisi *Journal* munkatársára nekifogott, hogy a főhercegnasszony ügyében világszerte derítsen, hogy kiünjék végre, elmebajos-e hát, vagy sem a lindenhoi fogoly. Ez az újságról elutazott Koswigba és magához hívta Mattasichot, hogy tárogassa őt nyomozásában, amelyeknek eredményét a *Zeithoz* küldött levélben írta meg s ez az eredmény semmi más, mint az, hogy a hercegnasszony nem elmebajos. Mattasich Géza ellenben rögtön elhözvotta a gyűgyintézet tájékról, mihielyt észrevette, hogy jelenléte súlyosítja a hercegnasszony helyzetét. A párisi újságrólunk a bécsi lap szerkesztőjéhez intézett érdekes levele egész terjedelmében így szól:

Tisztelet uram!

Ezidős erint Németországban tarórkolnak, hogy ha csak lehetősége, megtudjam, csakugyan elmebajos-e Luiza szász-köburg-góbai hercegné. A helyszínén szerelté azzal a biztos meggyőződéssel térek vissza Franciaországba, hogy II. Lipót beiga király ő felsége idősebbik leánya, akit Koswig-Lindenhofban, dr. Pierson gyűgyitő-intézetében őrznek, nem elmebajos sohasem is volt az s legfőbb vágya az, hogy szabad legyen. Pártatlan értesülésem ebben megegyeznek. Nem nevezhetem meg a okat a jó embereket, akikkel beszéltem, bajt hoznék rájuk erre. A tények egyébként amugy is beszélnek maguk helyett.

A szerencsétlen hercegné hajta a fenyegetésekre és túri a jogságot. Gyöngye asszony, de nem örült. Családjától, kapzsi férjének cinkosától, elbagyalt, ő ténsegr. dr. Piersonnak és Gebauernek, az ugynevezett „udvariögyi”-nek van kiszólátatva. Lindenhofban sem azt a tiszteletet, sem azt a gondoskodást nem találhatja meg, amelyre joga van.

A kiközösítések és őrezdi utazások komédája senkit sem téveszt meg. A hercegnasszony internálásából, akinek havonként csak hűtlenzsák márká áll rendelkezésére a neki járó százszázzezer márká évi jara-dékból, egész szövetekezett gazdagodik meg, amely a hercegnasszonyt fogva tartja. Alitathatom, hogy amikor Mattasich október hónapjában a hercegnasszonyt és Gebauernek a koswigi erdőben meglepte, ő ténsegrét ezért a talákozásért, amely pedig teljesen váratlan volt reá nézve, megbüntették: két napi egyes cellát kapott. Családjának meg a rabtartóit! — Csütörtökön március 31-ikén Koswigban a saát szemmel látam a csendőrtöket és rendőrtöket, akik Lindenhofot őrizték és a sarkamban voltak! . . .

Luiza szász-köburg-góbai hercegné el van küllönítve a világól, Szászország egy zugában. Sem apja, sem férje, sem testvére vagy gyermeke soha meg nem látogatta. Ez a mindenemberiséget megcsúoló, minősíthetetlen viselkedés a büntönségnek a beismerése. — Ha a szerencsétlen hercegnasszony örült, miért nem ket szánakozást a család,ában? Ha pedig görgy, mi a büne? . . .

Vizsgálódásaim eredményét részletesen elbeszélem a *Journal*-ban, de személyesen akarok még néhány mérvadó kollegámhoz fordulni s a szívökhöz ölelbenézni. A részvét, amely családjá megtagad tőle, talán megtárlja a hercegné a világsajtóban. A boldogtalanságnak nincs hazája, még kevésbé az igazságságságnak!

Mély tisztelettel

Henri de Noussanne

a párisi *Journal* tagja.

Ülőirat.

Legutóbb megismerkedtem Bécsben Mattasichossal. Az őben elszóltasomra jött Drezdába. Rejtőzve tartózkodott itt és megérszítette értesüléseimet. Elősejen a következő levelet kaptam tőle:

... Amióta itt vagyok, a lindenhoi szanatóriumot csendőrtök őrzik. A hercegnének nem szabad a szobát odahagynia. Dr. Pierson, aki Merában időzött, *időváltatv hirták haza* — termés: etesen csak azért, hogy a fogolyt személyesen őrizze. Automobilon jött tegnap Meránból. . . . Ilyen körülmények között legjobban ha Drezdát utagyon — már azért is, hogy a jognyak legalább a szobáiból lehessem kimenő . . . Ön látta a csendőrtöket . . . Így gyűgyitanok-e beteget? Vagy ilyen gondosan őrznek-e beteget? Kérem, beszélje el ezt Franciaországban . . . stb.

Mattasich Géza.

— Fördőorvosi meghívás. Dr. Rhorer Aladárt, a kiváló nőgyógyászt, közel másfél évtizeden át Tarosa fűrdő orvosságát Szilács fűrdő igazgatósága meghívta, hogy az idei évadotl kezdve ott folytatassa működését. Rhorer doktor a meghívást elötagadja.

— Roosevelt ellen. Amerikában sokáig azt hitték, hogy Hanna szenátor elhunya folytán Roosevelt elnök újabb megválasztása feltétlenül biztos. Ma már azonban nagyon sokan meg vannak győződve arról, hogy Rooseveltnek legalábbis nagyon kemény küzdelme lesz a demokraták jelöltjével, sőt nem tartják lehetetlennek, hogy Rooseveltnek távoznia kell a fehér házból, amelyben pedig már úgy berendezkedett, mintha megdönthetetlenül tne az elnöki székbén. Roosevelt népszerűségét főképp a lezajlott postabotrány és Bristov postamesternek arról beteresztett jelentése rontotta le, aki vagy százötven képviselőt, mint mondják, teljesen alaptalanul, belekevert a piszkos ügybe és ezzel az egész kormányra, sőt Roosevelt elnökre is rázúdította az egész képviselőház haragját. A kapitulumban rég nem látott viharok dúltak és a többi közt egy demokráta képviselő úgy emlékeztet Payne miniszterelőnről, mint arról az „előköl hilyérl”, ari jelenleg véletlenségből az Egyesült-Államok premierminisztere. Többen még a republikánusok közül is Roosevelt elnököt szapulták, aki egy ügyes politikai sakkhúzással mostan a képviselőházra akarja kenni ennek a csunya skandalumnak ődiomat, csak azért, hogy őszszel a választások idejében ő és kormányzata annál előnyösebb szinten tünjenek föl választók előtt. William Allen Smith michigani republikánus képviselő, akiről Bristov jelentése meg sem emlékezett, a jelentés tartalmát a képviselőház lecsúlete elleni merényletnek mondotta. Szerinte, ha a nemzet népszerű vezért keresett, akkor azt mindig a képviselőházban találta meg. Példa erre James G. Blaine és a két vértanu elnök, James A. Garfield és Mac Kinley. Reméli, ugymond, hogy nincs messze az az idő, amikor a nemzet vezért ismét a képviselőházhoz fog fordulni és a keresett vezért ott is fogja megválasztani annak az embernek a személyében, aki mint a pénzügyi bizottság elnöke harminc évig megengathatatlan becsületességgel őrizte a nemzet kincstárát pénzzsomjas politikuskok bírvgya és kriminális támadásai ellen; meg fogja találni ezt a vezért „Tom” Cannonban, a ház elnökében és a vezer méltó helyére, az elnöki székbé fogja őt ültetni. Leirhatatlan jelenetek követték ezt a merész szónoklatot. Az egész ház pártkülönbösg nélkül percekig valóságilag tombolt és ujjongott. Minden oldalról lelkesedéssel éltették az agg Cannon, aki a meghatottságtól sápadtan és némán ült az elnöki székbén és szeméit lesüvite bagyadtan rázta a székonyt, hogy a rendet helyreállítsa. Cannon ma Roosevelt legnépszerűbb ellenfele és a demokraták minden követ megrögzögtnek, hogy Cannon elfozdja a jelöltséget. Az ő nevével biztosra veszik diadalukat és Roosevelt bukását.

— Pehve a zsidók mellett. A *Berliner Tagblatt* közli pétevári távirat alapján, hogy Pehve belügyminiszter a rendőrőnkökhöz körendeletet intézett, amelyben utasításokat ad a zsidókkal való humánusabb bánásmódra. A rendelet úgy intézkedik, hogy azoknak a zsidóknak, akiknek hozzátartozók a harortelen vannak, a háboru idejére megengedhetik, hogy a letelepedésre kiszabott rayonon kívül lakjanak. Ez a rendelet arra vezetendő vissza, hogy a háboru kitörése óta sok zsidó családot kiutasítottak azzal a megokolással, hogy ha a családó el-távozik, hozzátartozóinak nem szabad a letelepedési kerületen kívül lakniok, ahol addig is csak azért tartózkodhattak, mert a családmenartó orvos vagy katoná. Ugyancsak Pétevárról táviratozzák, hogy a cenzura-batóság megbagya a *Novoje Vremjána* és az *Uranjának*, hogy a háborura való tekintettel husvét utáni a zsidkérdésről ne közöljenek semmit.

— Gazdasági munkások kitüntetésa. A földművelési miniszter Ferce József el, Plachy Gyula eveségi ölöörökös kocsisát öt aranyyal és elismerő oklevéllel tüntette ki harmincöves hű szolgálata jutalmán. Az oklevelet és a jutalomdíjat husvét vasárnapján adta át Perözének Jenes Zoltán körjegyző buzditó beszéd kíséretében. — Ugyamiv elismeréssel jutalmazta a földművelési miniszter Himody Istvánt, Szevera Károly ponyvadi nagybirtokos uradalmi családját is. A miniszteri adományt és oklevelet gróf Lamberg Rudolt főispán adta át az öreg családnak, aki ötven évig szolgált hűségesen a ponyvadi uradalomban.

— Katonák utazása. A 68-dik gyalogezred három zászlóaja ma délután a ferencvárosi pályaudvartól Hanke ezredessel élén Szerajevába ment. A legényes zenes-ö mellett vonu tek ki a pályaudvarra, ahol óriási közönség gyűt össze a buszvárosra. A három zászlóajt a 88-iki gyalogezred leányága váltta föl, amely már több év óta lent van Boszniában. A Mollnár-ezred három zászlóaja a jövő heten érkezik meg a fővárosba a nádor-utcai kaszárnyába. Ugyancsak el-távozik a fővárosból a 39-iki számú házezred második zászlóaja is, hogy elváltsa a Bleken öllomászó első zászlóajt legényességét. A négy század holnap, csütörtökön reggel indul el a nyugoti pályaudvartól külön vonaton.

Magyarország egyetlen te-temesebb glaubersó- és lythium-tartalmu földes szanyuvize

A BALDÓCZI DEÁK- forrás.

A legjobb és legolcsóbb gyűgyviz minden gyomorjaj és étvagytalanság ellen. A legkellemesebb borviz. Bővebbet a kutkezelőség Baldócson. (U. p. Szepes-Váránja.) Budapesti Képviselet: VI., Károlyi-kört 10. Telefon 18-68

— **A Dreyfus-pör.** Párisból táviratozzák: A régi vezérkar legújabb tanúja, Bastian asszony azt vallotta, hogy Dreyfus Alfrédet látta a német követésén és azt többeknek elmondotta. Dreyfus követést a követésen rendezett bírók és emlékezik rá, hogy a követés titkárnak, Arco grófnak társaságában forgolódott. A büntetőtanács egyik bírja azt kérdezte e nőtől:

— Ismerte Dreyfust és ha igen, honnan?

Bastian asszony így válaszolt:

— Henry ezredes egy este megmutatta Dreyfus fényképét az utcai lámpánál.

Feltűnő e dologban, hogy Henry vezérkari felelős előtt sohasem tett említést Bastian asszony az adatáról. Bastian asszony azt is megvallotta a semmitmondók előtt, hogy Mercier tábornok neje akadályozta meg őt abban, hogy Rennesben vallomást tegyen.

— **A pleberncai vásár.** Eszékről táviratozzák: Niemcsics Ede főerdész tartománygyűlési és országgyűlési képviselő, kit az év elején a pleberncai bírók eladása miatt fegyelmi úton elbocsátották, most vette a kormány ama döntését, hogy az elsőfokú ítélet helybenhagyatik, azonban a büntetést odamódosítják, hogy Niemcsics visszahelyezik hivatalába és fizetésébe, azonban büntetésből szolgálaton kívüli állományba helyezetik. Niemcsics időközben folyamodott nyugalomba helyezéseért. Hír szerint Niemcsics tartománygyűlési mandátumáról is lemond. Helyébe dr. Marjanovics Lukács udvari tanácsos, a horvát országos kormány igazságügyi osztályának főnöke jelöltek.

— **Ünnepség.** Breitner L. Zsigmond nagykereskedő az őt ért legfelsőbb kitüntetés alkalmából ma a Magyar Kereskedelmi Csalnok és a Budapesti Hitelezői Végleglet üdvözölte. A csalnok nevében Jellinek Henrik üdvözölte lendületes beszéddel; a végleglet nevében, amelynek Breitner L. Zsigmond alelnöke, Fürst Bertalan tartotta az üdvözlő beszédet. Az ünnepelt megbatva mondott köszönetet az üdvözlésekért.

— **Egy szövetkezet csödjé.** Legutóbbi éles támadások érték a Fehér Kereszt nevű országos köleszőnös segítőegyesület (nem tévesztendő össze az ádásos működésű Fehér Kereszt Egyesülettel) vezetését. Szabálytalan, sőt hülen kezelés vádja is főlhangzott, mire most az igazgatóság maga kérte a csödjöt az egyesület ellen. A budapesti váltóörvényesek ma elrendelték a csödjöt és esőbiztosítást dr. Gönczy Gyula törvényszéki bírót, tömegmondokká dr. Kovács Jenő fővárosi ügyvédet nevezték ki.

— **Meggyilkolt malomigazgató.** Nagyváradról táviratozzák: A nagyszalontai gazdák főzalmánál igazgatóját ma reggel szobájában halva találták. Mikor a szobába behatoltak, rögtön konstatálható volt, hogy az igazgató gyilkosság áldozata, fején borzasztó seízescepások voltak észlelhetők. A gyilkosok feltörték az asztal fiókját és amint eddig megállapítható volt, 700 koronát raboltak el. Megállapították azt is, hogy a gyilkosok a szobával összeköttetésben lévő lisztrakción át hatoltak a szobába. A csendőrség a gyilkosokat nyomozza, de eddig sikertelenül.

— **Letartóztatott nevelőnő.** Eszékről táviratozzák: A budapesti ügyészség megkeresésére Schier Anna nevelőnőt letartóztatták és átadták a helyi büntetőbírósnak. A letartóztatott, ki férjétől elváltan él, a horvát bíróságok ellen a budapesti sajtó útján azt a vádat emelte, hogy részrehajlón jár el. Vádjában azt hangoztatta, hogy atyját, Skert József dolnji-miholjáci uradalmi erdész Vuchse zágrábi postahivatalnok valamint a dolnji-miholjáci Magnoni Otilia és Mária megmérgezték és megfosztották 60,000 K. készpénztől. Bíróságilag megállapították, hogy Skert vagyonlannal, természetes halállal mult ki. Leánya, atyja exhumálása után is a mellett maradt, hogy megmérgezték, és azt állította, hogy a hullát a bíró, a pap és az orvos belegyézésével kioserélték. Mindezek az állítások alaptalanok voltak. Schier Annát rágalmas miatt helyezték vád alá.

— **Házasság.** Barta Jenő, a Lipótvárosi Takarékbank tisztviselője eljegyezte Frisch Irma kisasszonyt Budapesről.

Ney Simon, a Főitén és Ney-öcég baltája eljegyezte László Szerén kisasszonyt Budapesten.

Kovács József, a Kohn A. M.-öcég baltája közelebb oltárhoz vezeti Meitner Ellát Meitner Miksa, a Meitner M. és B.-öcég baltája leányát Budapesten.

— **Uj gyémánt-telep.** Oranjból jelentik, hogy ott egy új, nagyon gazdag gyémánttelepre bukkantak. Egy aranykereső-csoport fedezte fel véletlenül a dus gyémánttartalmu földréteget. A gyémántok, mint a déliarikai gyémántok általában, sokféle színűek, úgy hogy a laikus rubintnak, szafírnak vagy topázknak tartaná őket. Mint hírik, sok millió tonna ilyen gyémánttartalmu földanyag van a felfedezett területen, melyet egy szövetkezet potom 25,000 fontért vásárol meg.

— **Művészeti jelentésnap.** A 9-én rendezendő jelmezes művészeti napra József Ágost főherceg és Augustus főhercegnő is kilátásba helyezték megjelenésüket. A rendező bizottság kéri a közönséget, hogy este 8 órakor pontosan jelenjen meg.

— **A bécsi merénylet.** Wondra Hubert zenetanár és operaház karigazgató súlyos sebével a bécsi országos kórházban fekszik. Az orvosi vizsgálát megállapította, hogy a golyó megsértette hátgerincét és baltüdőszármát. Állapota ma este feljebb jobbra fordult és ma már vendégeket is fogadott. A merénylő Löbl Tivadár zenész és fényképész; 40 éves, lobbanékony, összeféretlen ember. Személyesen ismerte Wondra karigazgatót, akitől nem egyszer fordult meg nővéreinek, az udvari operaház karénekesnőjének ügyében. Nővére, Löbl Hermína husz év óta van alkalmazva az operánál; legutóbb 2400 korona évi fizetése és működési pótléka volt. Néhány hónap óta betegkedett, szellemi abnormalitások voltak észre rajta és a karigazgató orvosi bizonyítvány alapján egy évre szabadságoltatta teljes fizetéssel, de biztosította róla, hogy ha felgyógyul, visszatérhet. A beteg kardalosan nem tekintette ezt jótéteménynek, hanem fűnek-ának panaszkodott, hogy Wondra karigazgató őt üldözi. Mégis megkezdte szabadságát, fivéréhez utazott Grácsba, ahová anyja is követte. Attól fogva az anyja és a nővére egyre panaszos leveleket írogattak Löbl Tivadárnak és unszoliák, hogy menjen el Wondrához. Mikor tegnap a merénylő felkereste a karigazgatót, éppen egy ilyen levél volt nála s azt megmutatta Wondrának.

Az igazgató meg akarta győzni az igazoltalan hadonászó fátalembert arról, hogy ő jóakarója nővéreinek és azért szabadságot tarta, hogy gyógytassa magát. Alighogy ezt mondta, Löbl revolvert rántott elő, rálőtt és Wondra összerogyott. A merénylő elrohant, a szomszéd szobából pedig rémülten siettek segítségére Wondrának hugai, akik nála ebédeltek. A házbeliek a merénylő után futottak és a házmeister is fel akarta tartóztatni, de szabadjára engedte, mert azt kiáltotta neki, hogy orvosért szalad, odatönn elajut a karigazgató. Löbl Tivadár nős, feleségétől azonban különváltan él. Az országos törvényszék meg fogja vizsgálni a merénylőnek elmeállapotát, mert sok jel szól a mellett, hogy nem épező.

— **Halálozás.** Szöll Hugó e hó 3-án hatvanéves korában meghalt Iglón.

Idős tanáró Bedányi Ferenoné, született Krüner Cecília 4-én hetvenkilenc éves korában elhunyt.

— **Vasuti szebotvajok.** Mándy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos a mult hónap 22-én Bécsbe utazott. A pozsonyi állomáson kiment a vonat folyosójára, hogy egy ismerőst megvárja. Egyeszerre két uriasan öltözött férfi szállt fel a vonatra, akik nagy robajjal, taszigálva, tolokodva fogták közre Mándyt. Az egyik lábára is lépett, úgy hogy a tanácsos rendre utasította a tolokodókat, akik a kocsi másik oldalán sietve leszállottak. Mándy a gyanus viselkedésű idegenek távozása után zsebébe nyult és megdöbbenve konstatálta, hogy a pénzárcaja, amelyben 170 korona volt, eltűnt. Egy ismerősevel utána indult a két idegennek s az egyike rátalált az állomás vendéglőjében, de ez sértődötlenül utasította vissza a vádat. Ebben a perében a vonat indítását jelezték s a tanácsos otthagya az idegent. Néhány nappal ezelőtt két detektív a Rottenbiller-utóban elfogta Flasztter Hermann 25 éves és Kohn Ignác Ödön 28 éves szebotvajoikat, akikről tudták, hogy vasutakon működnek. A kihallgatásuk során kiderült, hogy ők voltak a miniszteri tanácsos tolvajai. A szembesítésnél Mándy határozatlan feismerte bennük azt a két embert, akik Pozsonyban közrelogták és taszigálták. Kohnnál aranyórát, láncot, két arany gyűrűt és 1500 koronát, Flasztternél egy 20 márkás aranyt és 80 koronát találtak. Kohn különben Ausztriában elkövetelt lopás miatt is közörik Letartóztatva a rendőrség Kohn kedvesét is: Fischer Margit 23 éves kávéházi pénztárosnő, akinél 616 korona készpénz és 3 darab zsebotéudulát találtak. Valószínű, hogy ez a pénz Mándy, Flasztter és Kohn az utazó szebotvajok veszedelmes fajtájából való. Nagy eleganciával öltözöttek és gyanuatlanul utazgattak. Főleg Budapest és Bécs között működtek és valószínű, hogy több nagyobb szebotvალვალას bizonyul rájuk. A büntársok volt Fischer Margit, aki a kasszirónk között is nagy feltűnést keltett drága ékszezeivel. A tolvajszebotkezetek átadták az ügyészségnek.

— **Állatorvosi kongresszus Budapesten.** A jövő esztendőben Budapesten tartandó nemzetközi állatorvosi kongresszus előkészítő bizottságai már megállapították a kongresszus szervezetét és kijelölték a tárgyalásra kitűzendő kérdéseket. A kongresszus előreláthatólag szeptember első felében lesz. A kongresszusra vonatkozó megterkesések a főtitkárhoz, dr. Ráts István állatorvosi főiskolai tanárhoz (Budapest, VII. Rottenbiller-utca 23) intézendők.

— **A lakatosok sztrájkja.** A lakatosmunkások tegnap gyűlést tartottak, hogy tárgyaljanak a mesterek legutóbbi nyilatkozata fölött, amelylyel a munkások kizárását visszavonják. A munkások kimondták, hogy ezzel nem elégszenek meg s a maguk részéről fenntartják a sztrájkot, míg a mesterek az összes követeléseiket nem teljesítik.

— **Alice kisasszony a turfon.** Alice kisasszony a hatalmas Roosevelt inok ur leánya, a mint ilyenek, úgy látszik, nem szabad bázardó vállalatokba bocsátkozni. Miss Alice nemrégiben megkívánta azt a gyönyörűséget, amelyannyi embernek nyomott már pisztolyt a kezébe és annyi szerezésenél halandót juttatott már a fogházba. A miss tudniillik vágyat kapott a lövészenyő örömeire. Több barátjával kiment tehát a verszenyőre és játszott. Egy újságíró pedig annyira érdekesnek találta a dolgot, hogy fotografálta masinál mindig a nyomában járt Alice kisasszonynak és sikerült is több igen érdekes fólvételeit csinálnia. Az egyik abban a pillanatban mutatja be Alice kisasszonyt, amikor a bookmakernek átadja a tétet, a másikon a bookmaker ad már pénzt a missnek, aminek úgy örül a miss, hogy ujjongva mutatgatója a pénzt a barátainak. Persze ez a jelenet is le lett kapva s mind a három fotografát szépen reprodukálta az illető amerikai újság. Roosevelt inok pedig meg szokta nézni a lapokat s úgy megbaragudott a kis fotografáért a — lányára, hogy elküldte vidékre egy rokonához. Ez volt a büntetés a kis turkíránulását. S mikor Roosevelt papa számúta a leánykáját, bizonyosan előadást tartott arról a spártai elvről, hogy lopni szabad, csak tetten érni magát, az a súlyos hiba. Akkoriban, régesrégen az efféle ügyetlenkedésért még a halál is kijárt.

— **Összeütközött tehervonatok.** Ma hajnalban a rákosi rendezőpályaudvaron két tehervonat összeütközött. Az összeütközés folytán a vasúti kocsik izzóporrá törtek, a pálya nagy területen erősen megromlódtott és egy államvasúti lakatos megsebesült. A karambol hajnali négy órakor történt. Az 562. számú tehervonat, amely Szolnok felé igyekezett, hibás váltó-állítás folytán egy vágányra került a Hatvan felől robogó 241. számú tehervonattal. A két vonat mozdonyvezetője későn vette észre, hogy egy vágányon robognak egymással szemben és így az összeütközés megtörtént. Hat kocsit teljesen összetört s a mozdonyok is megsejűtek. Az egyik kocsiból az erős összeütközés folytán kibukott Csukás János 25 éves magyar államvasúti lakatos, akinek a jobb karja eltört. A mentők a Rókus-kórházba szállították. A forgalmat most átészállással bonyolítják le. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapítsa, ki felelős az összeütközésért.

— **Római szarankoklet.** A pápa környezetében nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel várják azt a szarankokletot amelyet Dessevely Sándor csanádi püspök vezet Rómába és amelynek togodatása ezuttal nagy ünneplésségekkel megy végbe. A különvonat április 12-én déntán 4 órakor indult Budapestről közvetlenül Rómába. A központi Menetjegyhíroda (Budapest, Vigadó-ter 1.) még elfogadja azokat a jelentkezéseket amelyek postafordultával, esetleg táviratlag érkeznek.

— **Öngyilkosság az Erzsébet téren.** Ma éjjel 1/2 órakor az Erzsébet-ter láti közt egy 25-26 évesnek látszó fiatal ember revolverrel háromszor hasba lötte magát. Elvetéssége sebével a Rókusba vitték. Egy zsebnaptárt találtak nála, melyből a rendőrség megtudta, hogy az öngyilkos új. Szitár Pálnak hívják és VI. Szondy-utca 30. II. 80. alatt van lakása.

— **Mulatás.** A Budapesti Polgári Lovászegyesület 9-én zárkórú tanocást ad a Lövőház II. Marczibányi-ter 6. szám alatt lévő helyiségekben. A mulás-este félkilencor kezdődik.

— **Kleinschog Sec.** Ez a legújabb pezső, amely Kleinschog testvérek es. és kir. udvari szállítók budai oki gyárban a legkiválóbb borokból készüli. A Kleinschog Sec rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert a lövészenyőben és vidéken.

— **Az osztályosorjatek húzása.** Az osztályosorjatek mai huszann tizenöt éves koronát nyert 55930, tizetzer koronát 13658 17480, ötezer koronát 78:38 39633 88638 94796 7481 61450 80962, kétezer koronát 73015 10162 32654 17486 8493 99363: 8576 58096 76:123 53663 56716 120:8 10:369 79168 10:462 447 37 39:15 49164 102853 72608 64514 69311 98152 56449 56661, ezer koronát 88921 89927 108962 56043 39055 98:43 31438 50:940 58199 8:837 21564 102 09 42590 89597 4186 56944 86404 46400 50152 49747 386521030 29950 49888 67:129 34193 6:681 24582 2:061 3406 83475 56317 8243 26843 60528 104998 469 1 47031 3496 12307 2241 19938 16249 62100 81958 7854 52275 107151 108457 80749 59643 88243 59744 63842, ötszáz koronát 82837 67620 32176 48:86 61567 62380 20983 76:14 19961 30017 50281 14729 91276 79865 52712 6:0 76435 20622 35600 24228 874 6 18590 72714 22206 33 31 90511 61283 89897 74591 38104 43374 39169 66814 18223 22775 60362 540 0 5 209 90675 78769 108619 84200 62460 86181 70620 41664 100377 85871 44711 970:6 21512 51811 59:638 70:2 92762 68404 68855 1467 54904 101781 108668 84389 11381 37189 6816 76855 75263 72491 76396.

Vásároljon osztályosorjatek Lukács Vilmos bankháznál Budapest, V. Fűdó utca 10.

— **Rendőri hírek.** Schlotterer Giza családileány ma reggel az Ullői-út 61. számú lakásán marórugot ivott. A mentők a Rókusba vitték. — Tegnap este a cinkotai helyi érdekű vasut budapesti végállomásán az egyik vonat elgázolt egy középkorú férfit, aki nyomban meghalt. Az illető közepmagas haja barna, bajusza barna, szeme kék, kabátja kopott, kávébarna, nadrága rongyos, szürkeokoskás, bakancsokot viselt. Holtszéjét a főorvonszéki orvostani intézetbe vitték.

FŐVÁROS

(*) **Adókvetés.** A IV. kerületben a III. osztályú keresetadó-íveket április hó 7-én délelőtt 9 óráig délután 1 óráig az ezen kerületből 1903-ra felvett, de meg nem adóztatott beidézettétek fogja tárgyalni a bizottság. A VI. kerület B) adókvetés-bizottsága 7, 8, 9, 12, 13 és 14-én 9-2-ig a külön meghívottak javaslatait fogja tárgyalni. Ugyanígy a VI. kerület A) bizottsága is tárgyal. A VII. kerület A) bizottsága 8, 9, 12, 13 és 14-ik napján a külön meghívottak javaslatait tárgyalja. A VII. kerület B) bizottsága f. hó 7 és 8-ikán tárgyalja a külön meghívottak javaslatait. A VIII. kerület A) és B) bizottsága f. hó 7-én tárgyalja a külön meghívottak adójavaslatait. A IX. kerületi kivétel-bizottság f. hó 7, 8, 9, 12, 13, és 14-én tárgyalja a külön meghívottak javaslatait. Az V. kerületi előjárásról közhírré teszi, hogy f. hó 5-től április 12-ig közszemlére kitéti az V. ker. előjárásról és a kir. adófelügyelőség által kivett házból utáni általános jövedelmi pótadó a tókeamat-ado, az I. II. és IV. osztályú kereseti adójavaslatakat. Felsőzsalások ezek ellen tizenöt napon belül nyújtandók be.

A vízművek megszemlélése.

Budapest, április 6.

A főváros hatósága részéről meghívott szakértők ma megszemlélték a vízműveket s hosszas tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy a vízvezeték igazgató tervezete helyes, másképpen nem oldható meg Budapest vízméziája. A szakértők azt a kérdést döntötték el, vajon az új vízvezeték részletek bekapcsolásakor föltétlenül szükséges-e a fővárosba vezető csöveket elzárni, vagy sem s hogy miként lehet a vízhiányból származó bajt lehetőleg rövid időre szoritani és enyhíteni. A szemlén ott voltak: Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester; a fővárosi bizottsági tagok közül: Tolnay Lajos, Wagner Jenő, Heltai Ferenc, Glück Frigyes, Biscara Endre, Szabó József, Szalay Mihály, Erős Sándor; a meghívott szakértők: Wartha Vince, Oszigler Győző, Kovács Sebestyén Endre, Bánky Donát műegyetemi tanárok és Ruprioh György mérnök. Ott volt több tanácsos és a rendőrség részéről: Rudnay Béla főkapitány és Boda Dezső kapitány.

A megérkezés után rögtön hozzáálltak a vezeték megszemléléséhez s a polgármester azonnal meghallgatta a szakértők nézetét. A szakértők egyhangúlag a mellett nyilatkoztak, hogy a vízvezeték igazgatóság részéről megállapított tervek elogadnátok, helyesek s a jelen körülmények között egyébre gondolni sem lehet. A közönség megnyugtatóra szólalhat, hogy két napnál tovább a szűnet nem tarthat s a víztől elzárt részekben ez idő alatt is 50-50 liter víz fog jutni egy-egy lakosra. Igaz, hogy ez a víz kissé rozsdás színi lesz, de amint Wartha Vince, a vegytan tanára kijelentte, ez legkevésbé sem ártalmas az egészségre. Két nap alatt okvetlenül befeszül a munkát, sőt esetleg hamarabb is, mert minden fölszerelő-nékből kettős készlet van s a munkások is gyakorlottak és elegendő számban levők. Szó volt arról is, hogy mennyivel lenne kedvezőbb az állapot, ha a harmadik nyomó-cső is elkészülhetne. Elismerték a szakértők hogy ez nagyban előmozdítaná azt, hogy alkalmiilag ilyen víz-kalamitás elő nem fordulna. Amde a harmadik nyomó-cső lerakása nagy időbe és óriási összegekbe kerülne. A bizottság álaiban megnyugvással vette tudomásul, hogy a fővárosi szak-közvegy részéről megállapított tervek — az adott viszonyok között — teljesen megfelelnek a követelményeknek s hogy ezeknek a keresztülvitele aránylag kevés bajt fog okozni.

A szakértők szemlét Halmos János polgármester is azzal a kérdéssel n.ította meg, hogy nem lehet-e a bekapcsolást oly módon végrehajtani, hogy az új gépház nyomó-csőjét egy kis elhatással az egyik főnyomó-cső zárójánál túl kapcsolják be. Kajlinger Mihály vízvezeték igazgató azt felelte, hogy a terv, amelyet a polgármester szóvá tett, lehetetlenül teszi az iker-csatornák kizárását s azt eredményezné, hogy betekir piszkos volna a főváros víz. Az iker-csatornák kikapcsolása után mindössze negyvenöt ezer köbméter vízzel lehetne a fővárost elátni, ez pedig oly kevés, hogy még a házak föltszintjén sem volna víz s egész városrészek maradnának víz nélkül — hosszabb ideig. A polgármester még szóvá tette az építendő harmadik főnyomó-cső dolgát, amelyet majd nem a Váci-uton végig, hanem másfelé „kell majd leleketni. Kajlinger vízvezeték igazgató kijelentette, hogy ennek megépítése legalább két évig eltar. Sebestyén Aladár műegyetemi tanár szakértő szerint másékat a bekapcsolás kérdését nem lehet megoldani, mint ahogy a vízvezeték igazgató javasolja. Márkus József főpolgármester kérdésére a szakértő tanár kielentte, hogy s munkálataikat úgy tervezték, hogy két nap minden valószerűség szerint elégséges lesz a bekapcsolásra. Wartha Vince műegyetemi tanár szintén Kajlinger tervét mellett foglalt állást. Ha már másékat nem lehet az iker-csatornákat alaposan megtisztítani, ezt az utat kell választani. Bánky Donát műegyetemi tanár kijelentte, hogy szintén tanulmányozta a bekapcsolás tervét s az a véleménye, hogy két nap aait elkészülnek a munkálattal. Minden szükséges eszköz két példányban van meg s a munkásokat is alaposan betanították. Szalay Mihály kérdést intézett a szakértőkhöz, vajon nem lehet-e az új gépházat majd a harmadik főnyomó-cső megépítése után bekapcsolni és a vizet mesterséges szűrőkkel tisztítani. A szakértők mind a

két kérdésre határozott nem-mel feleltek s különösen Wartha Vince élesen állást foglalt a mesterséges szűrők ellen. Halmos polgármester is kijelentette, hogy vízvezetékünk a legelőször egyike a világon és ezt a mesterséges szűrők kiküszöbölésének köszönhetjük. Ruprioh György szakértő mérnök, Hieronymi kereskedelmi miniszter kiűldötte alaposan tanulmányozta a kérdést s így jutott arra az eredményre, hogy a vízvezeték igazgató terve a helyes, bár bevalja, hogy kezdetben, mielőtt alaposan ismerte, nem tetszett neki. Végre még Kajlinger igazgató közölte, hogy az új gépház bekapcsolása után nemcsak a két gépház két-két gép e, hanem minden nyomó-cső s minden kut külön is képes lesz működni s minden nehezésg, amely fölmerülhet, könnyen el lesz hárítható. A vendégek azután megtekintették az új gépházat és a szivómedenőt.

A vízhiány idején tudvalevőleg úgy akarnak gondoskodni arról, hogy a közönség azért állandóan kapjon ivóvizet, hogy az öntöző-csocsik a budai vezetékéből szállítsanak friss ivóvizet. Megállapították azokat a helyeket, ahol a csocsik állani fognak s ahol a közönség ivóvizet kap. Minden helyre öt csocsi fogja szállítani a vizet. Összesen 150 csocsi lesz. Minden csocsin tíz hektoliter a tartalma s álag háromszor fordul meg egy-egy csocsi. A csocsik tehát 4500 hektoliter ivóvizet fognak kiszolgáltatni a közönségnek. A csocsik állomása a következő helyeken lesz: V. kerület: Honvéd-utca és Klótid-utca sarok, Vág-utca, Karját-utca, Katona József utca és Csáky-utca sarok, Garam-utca és Visegrádi-utca sarok, Váci-ut 13. számú háza előtt. VI. kerület: Ferdinánd-téri piac, Szabócs-köz, Munkácsy-utca és Szondy-utca sarok. VII. kerület: Bethlen utca, Abonyi-utca és Aréna-ut sarok, Dombinszky-utca és Mrányi-utca sarok Víztorony (Egryssy-ut sarok), Garay-tér. VIII. kerület: Sándor-tér Orszay-tér, Teiki-tér, Tisza Kálmán-tér, Matyas-tér Mária Terézia-tér, Szigony-utcai kistér, Káivára-tér, Práter-utca és Nagytemplom-utca sarok. IX. kerület: Bakács tér, Ferenc-tér, tüzoltó-utcai iskola, Haller-utca és Soroksári-ut sarok, soroksári-utai elemi piac, Soroksári-ut és Kén-utca sarok, Kopán-utca.

SZÍNHÁZ, ZENE

„Minden jegy elkölt. A Vígyszínház igazgatósága a színház történetében páratlan eset gyanánt jelemti, hogy a *Hatalmú férje* című énekes vígjáték, Kury Klára felléptével történő pénleki bemutatására az összes jegyek már napokkal eelőtt elvételben keltek el. A bemutató este tehát így már egyáltalában nem kapható. A későbbi előadásokra is nagy tömegben veszik a jegyeket előre és a bemutató iránt város-szerke a legendatívább érdekfőzős mutatkozik.

„A Nemzeti Színház Farkas-Raskó-díja. Ma szavaztak a Nemzeti Színház tagjai az ez évre szóló Farkas-Raskó-díj odaítélés tárgyában. A tagok választása egyhangúlag Paulay Erzsire esett kiben nemcsak Pau ay Ede leányát, hanem a teneséges fiatal művésznőt tüntették ki. A díjat Somló Sándor igazgató buzdított szavak kíséretében ma este adta át a szinpadon a kitüntetett művésznőnek.

„Tengerre magyar! A királyi Színház holnap bemutató-előadása, Blumenthal és Kadelburg *Tengerre magyar!* című énekes bohózatá iránt nagy az érdeklődés. A darabot Bethly igazgató rendezte.

„A Vígyszínház-társaság kögyűlése. A Magyar Vígyszínház Részvénytársaság e hó 10-én délelőtt 11 órakor tartja meg X. rendes kögyűlését a Vígyszínházban (szinpadja fejáró II. emelet), melyre a részvényeseket az al hívia meg az igazgatóság, hogy részvényesek a Vígyszínház főnéntáránál előzetesen szíveskedjenek letenni.

Sarah Bernhardt emlékiratai.

Budapest, április 6.

Londonban hűsvetára megjelentek Sarah Bernhardt emlékiratai, amelyeket a reklám nagy dobán jóelőre hirdet ek, hiven a művésznő egész pályafutásához. A memoároknak most megjelent első fejezete Sarah Bernhardt gyermekkorát írja le. Nem dönti el a régi lexikonkérdést, vajjon 1843 április 22-én Havre-ban, avagy 1844 október 22-én Párisban született-e a nagy Sarah, hanem így kezdődik:

„Anyám nagyon szeretett utazgatni. Spanyolországból Anliába, Londonból Párisba, onnan Berlinbe a német fővárosból Christiániába ment, aztán visszajött megölt s elutazott ha-ájába, Hollandiába.

„Ezalatt nénije ügyeltek Sarahra, mert nagy-anya vak volt, nagyatyja már nem élt, atyja pedig Kihnába költözöködött, mikor Sarah még csak három éves volt. Anyja egy breton asszony gondjaiba ajánlotta őt, aki Neullyben férjhez ment egy házmasterhez s így ő is odakerült. Nagyon rossz sor volt ott, mert aki a szabad réteken, erdőben szokott azelőtt szaladgálni, egy szük padlásszobában halt, amelynek ablaka sem volt.

„Nem ettem, sápadt és vérszorgény voltam és bizonyára tüdőgyógy lettem volna, ha vártalanul súlyos baleset nem ért volna — írja Sarah Bernhardt.

„Egy napon abban a házában, ahol Sarah a ház-mesteréknél lakott, előkelően öltözött fiatal nő lakást

keresett. A gyermek — Sarah öt éves volt akkor — megismerte hangjáról nénijét, aki az ő anyjának megígérte, hogy gondját fogja viselni; átkarolta térdét és könyörgött, hogy vigye magával. A néne nem ismorte rá, aztán, hogy szabadudjon tőle, megígérte, hogy másnap érte jön, azzal kocsiába akart szállni. A kis leány utána szaladt és éppen a kocsi mellett olyan szerencsétlenül esett el, hogy karját két helyen eltörte és térdét öszverezte. A néne kénytelen-kelletlen magával vitte az ájult gyermeket s mikor a súlyosan sebesült teremés eszméltre jött, egy szép szobában lekölt. Két évig tartott a gyógyulás, ez idő alatt anyja is mellette volt.

„A hétéves Sarah még se írni, se olvasni nem tudott, mikor nagy betegségét kibevierte, anyja egy auteuili nevelőintézetben helyezte el és iurca módon gondoskodott róla: hat iont csokoládét, egy tucait üveg barackizt és egy nagy korsó Cold Cream-et vitt neki, hogy esténként arát, kezét bedörögölje a kenőccsel. A barackiekvárral meg megbékélt az intézet felügyelőjőre, de az arkenőcs nem volt inyere.

„Csak hagyja, külön megfizetem az ágy-huzatok mosásának arát — biztatta anyám, de valójában úgy volt azután, hogy havonként csak egyszer kaptam friss ágyneműt.

„Kétévet töltött itt Sarah megelégedetten, írni, olvasni is megtanult. Egyszer aztán érte jött néneje és atyjának parancsára kivette az intézetből, hogy később egy versaillesi kolostorba vigye. Itt történt, hogy mikor Sibour párisi érseket várták, az apákak a növendékekkel bibliai színelőadást készítettek rendezni a magas vendég tiszteletére. A darab: *As ifu Tóbiás utazása* volt, de a kis Sarah nem kapott szerepet, pedig csak egy égett a vágytól, hogy játszhassek. Minden nap ott volt a próbákon és tágra nyitott szemmel figyelt. Legjobb barátját, Bugnet Luja sehoenysem tudott megbirkózni szerepével, pedig ő játszotta az első angyalt. Sarah tanította Luját, de a lélenk leány a próbóban mégis becsült szerepébe. Az apákak nagyon aggódtak, hogy az előadás nem fog sikerülni. Sarah kérielte a főnököt, engedje őt játszani ő tudja a szerepet, A *Tóbiás utazásának* aratta első szinpadí sikerét; maga a hercegrsek is figyelmes lett tehetségére, megszólította, hogy mi a neve.

„Sarah — választam én boldogan.
— Ezt a nevet mással kell felcserélned — mondotta az érsek mosolyogva.
— Igen — vetette közbe az egyik apaca — atyja is egy akarja, hogy Henriette-nek kereszteljük. A szertartás egy hónap múlva lesz.
— Nos, Sarah vagy Henriette — szőlt hozsám az érsek — ime itt egy érem, ezt viseld mindig és ha legközelebb megint elővök, akkor verseket logez nekem szavalni, például Eszter imáját.

„Sarah buzgóan tanulta Eszter imáját, hogy meglepje veie az érseket, de nem látta őt többé soha: Sibour érseket nemskora azután, 1867 január 1-én Verger abbé meggyilkolta:

„Az emékiratok első fejezete annak a szomorúságnak a leírásával végződik, amelyet a jó egyházfejelem hírtelen és iszonyu halála a kolostorban feltett.

MŰVÉSZET

□ A Nemzeti Szalon új igazgatósága. A Nemzeti Szalon választmánya tegnap este ülést tartott, amelyen megválasztották az egyesület új igazgatóságát. Megválasztották a művészek közül: *Badis Otó, Luck Miksa, Kézi-Kovács László és Madarász Viktor.* A műpártolók közül: *Kammerer Jenő és Saranyi Artur* az egyesület pénztársai.

□ Művészeti pályázat. A Magyar Iparművészeti Társulat két pályázatot hirdet. Az egyik egy negyven iskolagyermek számára való tanterem teljes berendezése szől 500 korona első, 300 korona második és 200 korona harmadik díj mellett, a másik magyaros jellegű izléses és öletes gyermekjátékokat kíván 200 korona első és két 100-100 koronás második díjjal. A pályaművek június 13-ig küldendők be az Iparművészeti Társulat titkárságához. (Budapest, Üldi-ut 33-37. sz.)

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ A Kisfaludy Társaság pályázat. A Kisfaludy Társaság pályázatielőt közül ez év október 31-én a következők jarnak le: A *Lukács Krisztián-jutalom*: kisebb regényre. Jutalma a *Lukács Móriótól* néneknek, *Birly Krisztián*nak emlékére tett alapítványból 1000 korona. *Széher Árpád-jutalom*: nagyobb elbeszélő költemény műfordítására. Jutalma 1000 korona. *Iyabb gróf boári Viggadó Sándor-jutalom*: magyar történelmi tárgyú prózában irandó kisebb elbeszélésre, amely fei nyomtatott ívtől két ivig terjednek. Jutalma a gróf *Viggadó Jozsef* által elhunyt testvére, *Viggadó Sándor* nevére tett alapítványból 240 korona.

□ A Földtani Társulat ma dr. *Koch Antal* előnklete alatt ülést tartott a Földtani Intézet előadó-termében. Az előnk érdekes küvüleket mutatott be

az ország különböző részeiből, majd Freits Péter a Nagy Áltudó peremének földtani szelvényeit ismertette. Horvathy Henrik ártéktani szelvényekről értekezett és végül Ernszt Kálmán a földrengési diagrammokat mutatta be.

Nyitlter.

VÉRGYÓGYÍTÁS

HOMEPIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívül jó sikerrel tesz alkalmazva kétségny, asztma, szív-, vesé-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és bérhájokban Bistos védelem szűrhő, és elszáraz ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének, egyet. orvosnak (Hemepatia) rendelésközlője van.

Dr. Kovács J.
Budapest, V., Váci-körút 18. szám a.
Rendelés naponta 9-1-g és 3-6-ig.

Díjazott levele választól. — Betegeket intézetben kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymód.

FRANCOIS

Transylvania

SEC.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Football. Vasárnap, 10 ikén a Magyar Testgyakorlók Köre mérkőzik a Ferencvárosi Torna-Klubbal a csömöri-úti millenáris pályán. A mult évi bajnoki csapat változatlan formában mérkőzik az idei bajnokság egyik komoly jelöltjével a M. T. K. népszerű csapatával, amelynek játéka a Corinthianok elismerését is megnyerte.

Alagi versenyek.

Budapest, április 6.

Ma sem kedvezett az idő az alagi meetingnek és nagyobbára az a közönség tolongott a jegypénztár körül, amelynek fogadószendvélőt apró kellemenségek nem csillapíthatták. A favoritok némi változtatásban az egész vonalon győztek. Koveset fizetett tehát a totalizátor, de annál többen kapták vissza pénzüket. Még a legnagyobb meglepetést hozta a Cserháti handikapban Orne elsősege, melyre ötödészeres pénzt fizettek azoknak, akik nem Wood lovaban bíztak.

I. Cserháti handikap. Díj 1200 korona távolság 1800 méter. Mr. Wood Orne-ja (Krause) első, Liptay B. Céllovó-je (Zangen) második, gróf Orssich P. Fulviá-ja (Eltz) harmadik. Azután El Batidor. Gurr-Fur. Totalizátor: 10 : 45. Helyrefogadások: I. 50 : 98, II. 50 : 104.

II. Eladók versenye. Díj 1000 korona, távolság 1200 méter. Jankovich-B. Gy. Hamar-ja (Esterházy) első, Jankovich-B. Gy. Szemes-e (Kendeffy) második, Stei lt. Elgie-je (Stein) harmadik. Azután Susarló, Indiana, Panassus. Robber Totalizátor: 10 : 26. Helyrefogadások: I. 50 : 224, II. 50 : 103, III. 50 : 108.

III. Katonatiszti gátverseny. Díj 1600 korona. Távolság 2400 méter. Supp T. Fiziolosaria (Kiaok) első, Lukács E. Biztos-ja (Lukács) második, Hagelin H. Pauszowka-ja (Hagelin) harmadik. Azután: Perkal, Fragnicut Mermgen, Marodeur, Fortune, Adriennet, Vilemer, Ere Totalizátor: 10 : 51. Helyrefogadások: I. 50 : 86, II. 50 : 76, III. 50 : 218.

IV. Igazgatósági akadályverseny. Díj 1800 korona. Távolság 3200 méter. Mravik P. Toldi-ja (Hagelin) első, Jankovich B. Gy. Gyömberje (Kendeffy) második, gróf Orssich P. Joho-ja (Eltz) harmadik. Totalizátor: 10 : 13.

V. Felvárák akadályversenye. Díj 1800 korona. Távolság 4000 méter. Gróf Thun H. L. Deilpok-ja (Eltz) első, Nagy A. Honi II.-je (Bogyay) második. Totalizátor: 10 : 12.

VI. Állványdíj. Díj 1200 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Forgách J. Kortese (Eltz) első, gróf Pejacsevich A. Dongója (Krause) második, gróf Esterházy M. M. Kóhányasa (Esterházy) harmadik. Totalizátor: 10 : 16.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Királysértés a toloncházban. A toloncház egyik pincéhelyiségében volt februárban elzárva Benovics Sándor nyomdászsegéd. A hideg elcsúszta mindent, az elzárta cseréni melegbél levegőtől csúszta és ezért rapportra jelentkezett a fogházfelügyelő elé. Kérését azonban nem teljesítették, mire Benovics éktelen dühében azt kiáltotta, hogy huncut a király, hogy ilyen jogházelügyelőt tart. A büntető törvényszék ma Benovicsot királysértés vétségéért hat heti fogságra ítélte.

§§ Az álló kibic. Furosa pör foglalkoztatta a bécsi íppóvárosi kerületi bíróságot. A felperes egy kibic volt, aki semmiképpen sem akart a kávéházban leülni, a vádlott pedig a kávéház tulajdonosa, aki ezért megértette a vendéget. Tudvalevő, hogy a kártyázók bíróságot az álló kibicektől és a figyelmes kávéház-tulajdonosnak nem kis gondot okoz megóvni kártyázó vendégeit az álló kibicektől. A Praterstrassen levő Doydenhoz kávéházban történt február 16-ikán, hogy egy kártyasztal körül tomérdek kibic állott, ami a vendégeket nagyon zavarta. A kávéház tulajdonosa erre felkerette a kibic-sereget, hogy üljön le mindenki. Valamennyien helyet foglaltak, csak egy maradt állva és a tulajdonos sürgetése semmitsem használt, az illető macak kibic lármájában bizonyígtatta, hogy ő ott állhat a kávéházban, ahol akar és nem lehet neki megparancsolni, hogy leüljön, ha állani van kedve.

— Ezt az urat nem szabad ezentul kiszolgáltatni! — adta ki a parancsot a kávéház-tulajdonos a pincéreknek s ezt az álló kibic becsületsértésnek vette. Be is perálte érte a kávéház-tulajdonost, aki a bíró előtt azzal védekezett, hogy az álló kibic valóságos veszedelem, réme minden kávéháznak, mert elriasztja a kártyázni szerető vendégeket, tehát minden kávéház-tulajdonosnak gondoskodnia kell arról, hogy álló kibicnek ne alkalmatlanok legyenek a kártyázóknak. A bíró mégis 25 korona pénzbírságra ítélte a kávéház-tulajdonost s becsületsértésben mondotta ki bűnösnek, mert a pincéreknek kiadott rendelkezésével a többi vendég megvételének tette ki az álló kibicet. A panaszos azzal, hogy állott a kávéházban, nem szolgált rá a sértésre, ha pedig a rendreállításra a kávéház-tulajdonos feljogosítottnak vette magát, tette volna úgy, hogy a többi vendég ne hallja. A kávéház-tulajdonos megfélembezett az ítéletet és az országos törvényszék felmentette őt annak alapján, hogy őt kártyázó vendégei kérték s csak olyan feltétellel járnak kávéházába, ha gondoskodni fog róla, hogy álló kibicnek ne alkalmatlanok legyenek nekik. A vádlott figyelmeztette erre a körülményre a panaszos, aki még akkor sem volt hajlandó leülni. Az országos törvényszék ítélete nyilván nagy örömet fog kelteni azoknak a kártyázóknak köreiben, akik úgy félnek az álló kibicetől, mint a tűztől.

§§ A Mária-kép. A néhai váci püspök, Schusztér Konstantin még életében megígérte unokaöccsének, dr. Csáp Miklós honvédtörzsorvosnak és nejeinek, hogy egy értékes szentképet fog nekik ajándéka adni. Mivel azonban a püspökli rezidenciában akkor nem volt alkalmas ajándék, felhalmozta az unokaöccsét, hogy vegye meg a szentképet a vételár majd 5 kifizeti. Nemsokára meghalt a püspök. Végrendeletében meg is említette, hogy hagszárakból a végrendeleti végrehajtó köteles lesz a dr. Csáp Miklós által bemutatott szentképről szólvó számlát kifizetni. Dr. Csáp Miklós Münchenben megvett egy Stuck-féle Mária-képet s a vételárát — 6400 koronát — ki akarta fizetni a hagyatékából. Ugy a végrendeleti végrehajtó, mint a hagyatéki bíróság jogosnak ismerték el a hagyatékkal szemben támasztott követelést, de a közalapítványi igazgatóság nem járult hozzá a kifizetéshez. Hogy azonban hozzá ne kerüljön a dolog a 6400 korona helyett 400 koronás egyezséget ajánlott fel a törzsorvosnak, aki ezt az ajánlatot természetesen visszautasította. Pörre kerülvén a dolog dr. Csáp Miklós és neje 6400 korona erejéig megindították a pört Schusztér Konstantin püspök hagyatéka ellen a budapesti törvényszék előtt. A pörben az aperihi hagyatékot képviselő közalapítványi igazgatóság a kereset elutasítását kérte azon a címen, hogy az elhunyt püspök ismert fukarsága teljesen kizárja azt hogy ő egy ilyen értékes és műbecsesele bíró kép vásárlására adott volna unokaöccsének megbízást. Legfeljebb 2-300 forintot képről lehetne szó. Ezzel szemben dr. Csáp Miklós keresetében azzal érvelt, hogy a püspök minden kitöltés nélkül adott neki felhalmozást képviselésre. A bíróság ma mondott ítéletet ezen ügyben dr. Láng bíró előadás alapján. A törvényszék helyi adott dr. Csáp Miklós keresetének s megítélte részére a püspök hagyatékával szemben a kereseti 6400 korona összegét. A bíróság ítéletének megokolásában megemlítette, hogy a nagyon is takarékos íráp az esetben korlárlan felhalmozást adott unokaöccsének, mert ha megszabta volna a kép értékét ezt bizonyosan kifutott volna végrendeletével.

§§ Megsemmisített végrendelet. Kolozsvárról táviratozzák: A királyi tábla a család kérésére alaki okokból megsemmisítette Petrán néhai megveit tiszt ügyész végrendeletét, melyben tekintélyes vagyonát román nemzetiségi célokra hagyta.

§§ A kadarkuti nábóv végrendelete. Öt évvel ezelőtt Nagy Akos kadarkuti földbíróköt, közokirat-hamisítás és lopás büntette miatt vizsgálati fogságba helyezték. Azzal vádolták, hogy csalárd módon akarta Nagy Mártonnak, a végrendelet nélkül elhalt miliomos aggligénynek hagvatékát elvenni. A pestvidéki törvényszék mint delegált bíróság annak idején Nagy Akost hamis tanúzásra való rábírás és lopás büntette miatt egyévi öblőrtre és száz korona pénzbüntetésre, kocsisát, Póré Jánost pedig hamis tanúzás miatt háromhónapi fogságra ítélte. A budapesti királyi tábla elenben mind a két vádlottat felmentette. A főügyészesség abban, hogy Nagy Akost a lopás vádjá alól fölmentették, megnyugodott, valamint megnyugodott Pórára néve is, de a hamis tanúzásra való rábírás vétsége miatt semmisségi panaszszal élt. Ezt a semmisségi panaszt ma tárgyalta Kelemen Mór elnöklésével

a Kuria első büntetőtanácsa. A vádat Baumgarten Izidor helyettes koronagyűész képviselte, a vádiottat pedig Polony Géza. Az egész delőtt a pórrátokat olvásták föl, itelehozatára csak holnap kerül a sor.

§§ Az államtitkár mandátuma. A dédési választókerületben mult év december 9-ikén időközi választás volt, amelynek során heves küzdelem folyt gróf Serényi Béla kereskedelemügyi államtitkár és Hebrony József sajozsentpéri ügyvéd között, aki függetlenségi programmal lépett föl. A választásnak az volt az eredménye, hogy gróf Serényi 828. Heb ony pedig 818 szavazatot kapott, az államtitkár tehát 5 szavazattöbbséggel nyerte el a mandátumot. A függetlenségi párt a választás ellen kérvényt adott be a Kuriahoz, amelynek első választási tanácsa ma második ízben foglalkozott a petícióval. Az első tárgyalás alkalmával dr. Ragályi Lajos, a megámadott képviselő védő és dr. Gábor Ilés választásvédő alaki kifogást emelték a kérvény ellen. A Kuria — mielőtt e kifogások dolgában határozott volna, felhívta dr. Erőss Samut, a kérvényezők megbatalmazozóját, hogy nehány másolatot pótlólag csatoljon a kérvényhez. Ez időközben meg is történt s a mai tárgyalás elején az elnök kibírdete a Kuria ama végzését, hogy az alaki kifogások mint alaptalanok elutasítsanak. Ennek következtében rátertek a kérvény érdemleges tárgyalására. A termet szinülig megfőtötöttek az érdeklődő jöképű borsodi gazdák, akik áhítattal hallgattak megbízott ügyvédjüket. Dr. Erőss Samu a választás eredményeire rövid visszajárlantást vetve, emondotta azokat az abszolut indító okokat, amelyekre a választás megsemmisítését alapította. Előterjesztése végén a választás megsemmisítését, esetleg vizsgálat elrendelését kérte. Dr. Ragályi Lajos, a képviselő védője pontonként oáfo- a petíciót s kimutatni igyekezett, hogy a választási elnököt semmi mulasztás nem terheli. Ha követek el törvényességét, az a Heorony-párt követte el. A petíció elutasítását kéri. Dr. Gábor Ilés, a választás védője tiltakozott az ellen, hogy a támadó fél fölrendelt választók előtt, a Kuria terében, pártpolitikai kijelentésekkel akarjon hanguatot keteni. Ilélehozatára ma nem került sor.

§§ Halálos ítélet. Szabadkáról táviratozzák: A szabadkai esküdtőbíróság kétnapú tárgyalás után Sarnyai Lukács rablógylkosai közül Dimovics Miklóst kétél általi halálra és Dimovics feleségét, Petrovics Máriaát hatévi és fiát, a 19 éves Ferenct 15 évi fogságra ítélte.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Niuosvang, április 6.

Kuropatkin tábornok ideérkezett és megsemmisítette a mintegy 4000 embert tévő csapatot. A csapatok a következők: 1 ütég tábori tüzérség, az itt állomásozó 4 szibériai vadászrezd egy része, továbbá kozák-csapatok és lovasság.

TÁVIRATOK

Falerno, április 6. Vilmos császár kirándult Mont Realeba, hol megtekintette a székesegyházat. A császárt egész útjában lelkesülten fogadták.

A grófné afférje.

Bécs, április 6. A Neues Wiener Journal gróf Festetich Pálné tegnapi öngyilkossági kísérlete alkalmából cikket közölt Egy grófné élet-pályája címmel. A grófné a cikk néhány passzusát magára nézve sértőnek találta és ma első férjétől való fiával, Fischer hadnaggyal megjelent a lap szerkesztőségében, igazgató hangon követelve a szerkesztőtől, hogy nevezze meg a cikk szerzőjét. A lérmára odasereglett az egész szerkesztőség s mivel senki sem nevezte meg a szerzőt, a grófné a hozzá legközelebb álló újságíróra arul ütötte. A redakció fölmentést tett gróf Festetich Pálné ellen magánlak és személyes szabadság megsértése címén.

A spanyol király Barcelonában.

Barcelona, április 6. A király Maura miniszter-elnök és Linares hadügyminiszter kíséretében ma délelőtt 11 órakor ideérkezett, a lakosság lelkesen fogadta. A házak fel vannak lobogóva. A király a székesegyházba ment és Tedeumot hallgatott, mire tolytatta útját a városi főkapitány palotájába.

A Balkán helyzet.

Konstantinápoly, április 6. A külöldi csendőrséget újjászervező bizottság mai ülésében a rayonkórdést intéztek el. Annak a három vilajetnek a területe, melyekben egyelőre végre skarkáj bajtani a csendőrségi reformot, a következő öt ellenőrzési területre van felosztva: üszükbi szandzsák, beosztva az osztrák-magyar kiktöldöt; a szalonikii szandzsák (orosz adjoint); monasztiri szandzsák (olasz); szerezi szandzsák (francia) és drámai szandzsák (angol). A bizottság Szalonikiba való elutazása előtt még egy ülés lesz.

Konstantinápoly, április 6. Az utolsó ülésen tiltakoztak a polgári ügyvivők a nagyvezérnek a monasztiri válíhoz intézett ama rendelete ellen, hogy

az entente-batalmak ott lévő konzulainak a reformáció értelmében nem a váli útján, hanem a főfelügyelő által, a polgári ügynökök útján kell intervencióniok. A polgári ügyvívők ez ellen azt hozták fel, hogy az idevonatkozó közvetlen érintkezés a porca érdekében és a reformok keresztülvitelében dologban fűrténi és hogy a rendelet a főfelügyelő hatalma ellen irányul, ki a válírt is felelős, valamint a reform-programm ellen. Az entente-batalmak konzulátusaitól jelezte Strumica és Kumanova kerületében előforduló állítólagos csapartársak következtében Hilmi pasa főfelügyelő a polgári ügynök intervenciójára az úszkúti váli helyetteshez igen erélyes hangú távirati rendeletet intézett, amelyben ezt minden következményért felelőssé teszi. Az azonnal megindított vizsgálát szerint úgy látszik, hogy a jelentések tulzatosak.

Berlin, április 6. Szófiából táviratozzák a *Berliner Lokalanzeiger*nek, hogy *Ferdinánd* tejedelem Filippopoliszól odaérkezett. A fejedelem kívánságára történt, hogy nem következett be a török illetékes körökkel folytatott tárgyalások megszakítása, amelyet mára vártak, hanem újabb javaslatok alapján tovább fogják folytatni a tanácskozásokat.

Köln, április 6. A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák Szófiából: Itteni politikai körökben ismét pesszimistákusan ítélik meg a helyzetet és a török-bolgár egyezkedő tárgyalásoktól semmi eredményt sem várnak. *Nascevic*s konstantinápolyi követet a napokban Szófiába várják.

Oroszország és Anglia.

Köln, április 6. A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Pétervárról: Angliának tibeti előrenyomulása a legnagyobb mértékben nyugtalanítja az orosz közvéleményt. *Curzon* biztosításával szemben itt azt állítják, hogy Anglia valóságos támadást intéz Oroszország ellen, ami már abból is kitűnik, hogy Anglia Tibet birtokával egész Mongóliaszófiát dominálja és Anglia benyomul az orosz határba, úgy hogy Oroszországnak nagyon sok baja lesz saját alattvalóival, akik Lassza felé haljanak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 6. Különösen érdekes a *Hittelintzeit* évi jelentésének ama része, amely a Skoda-művekről szól. A jellemzés kiemeli, hogy az üzem év nem volt kedvező a Skoda-művek, mert a gépgyárak megrendelésben szűkölködtek, az öntődék az árnyatás miatt szenvedtek, a fegyvergyár csak éppen a haditengerészet számára készített ágyukat, holott a tábori tüzérségnek új ágyúkkal való felszerelésére tekintettel nagy beruházásokat tett, amelyek céltalanok lettek, minthogy a hadvezetőség a bronz mellett döntött.

Bécs, április 6. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatok bécsi tiszavideki 78-82 kg. 8.80-9.0 K. Rozs tó: tiszavideki 72-74 kg. 6.90-7.05 K. Különféle magyar áru 71-74 kg. 6.60-6.80 K. *Arpa* morvaországi 7.35-8.50 K. közép-dunai állomásokkal 6.80-7.15 K. Magyar tengeri 6.55-6.75 K., ciquantain 6.80-7.35 K. Magyar zab 5.50-6.15 K., válogatott 6.80 K.

Bécs, április 6. (A *Budapesti Napló* távirati jelöl.) A *deutscher magyartörvény*ben a csapatok a következő voltak: Osztrák hitelrészvény 649.75 Magyar hitelrészvény 758.50. Angol-Osztrák bank 283.- Bécsi bank egyesület 522.- Union bank 524.- Länderbank 424.- Osztrák-magyar államvasuti részvény 634.50 Déli vasuti 80.75 Kibavólyi vasuti 403.50. *Rezanynya* vasuti részvény 334.- Rimamurányi vasuti 488.50. Alpesi bányarészvény 409.- Májusi járadék 96.75. Magyar korona járadék 98.-. Osztrák koronajáradék 126.-. Lombard 117.22 Török sorozat 117.27. Német birchami mára ---, Napleonkor ---.

Berlin, április 6. (Gabonatársaság.) *Buzs* májusra 177.35 márká (10.42 korona), júliusra 177.25 márká (10.42 korona). - *Rosz* májusra 186.75 márká (9.09 korona), júliusra 140.75 márká (8.26 korona). - *Zab* májusra 128.- márká (7.62 korona), júliusra 132.50 márká (7.78 korona). - *Tengeri* amerikai mixed májusra 119.50 márká (6.90 korona), júliusra 112.25 márká (6.69 korona). - *Spiritus* 70 márká (árnyalom 117.40 korona per 100 márká.) Irányzat: bányadt, Idő: felbős.

Berlin, április 6. (Tőzsdei híradás.) A tőzsde nem egészen egységesen nyílt meg, de a szénrészvények árfolyamai bizonyos állandóságot mutattak. Bankok tegnapoz képest tőrszámokkal estek. Nemzetközi tőzsdék nem adtak sok újitavítást, miért is külföldi járadékok el voltak hanyagolva. Belföldi járadékok nyugodtak. Vasutat lanyhák. Államvasut 1% al estek az osztalék ki nem elegendő becslésre. Prinz Heinrich-Bahn szilárd az utó 80 jelentés hatása alatt. Canada Pacific szilárd. Trustdynamit gyengébb, később esend, de árfolyamok a legtöbb p. acon állandók. Tőzseidő második fele elején Montanok vonzóak. Bankok, járadékok, vasutak esendek. A tőzseidő végén s illátságos lényegtelen változásokkal. Magánleszámitolási kamattal 3 1/2%. Napipenz 3%.

Berlin, április 6. (Zárólagos 4 1/2%-os papírjára) ---, 4 1/2%-os osztrák aranyjára 102.-, Kibavólyi vasut ---, Magyar koronajára ---, Osztrák-magyar államvasuti 136.-, Kassa-odobergi vasut ---, Bécsi váltókor

36.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön ---, Alpesi bányarészvény ---, Disconto-Commandit 184.50. A Hatalmas vállamosági Kölcön 214.-, Gelsenkircheni 214.00. Laura-kőb 287.50 4 1/2%-os esztárjára 96.75 4 1/2%-os magyar aranyjára 100.10. Osztrák hitelrészvény 265.25. Déli vasut 14.25. Károly-Lajos vasut ---, Orosz bankjegyek 216.15. 4 1/2%-os új orosz kölcön 92.00. Török dohányrészvény ---, Olasz járadék 103.- Magyar hitelbank ---, Dynamit Trust 171.10. Berzeli 198.50. Az irányzat nyugodt.

Berlin, április 6. (Zárólagos 4 1/2%-os magyar aranyjára) ---, Magyar koronajára ---, Osztrák hitelrészvény 247.50. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Déli vasut 14.25. Rezanynya vasut ---, Kibavólyi vasut ---, Orosz bankjegyek kasszán ---, Bussentohrasi ---, Orosz bankjegyek --- (Ultimo) Lombard ---.

Páris, április 6. (Zárólagos) Osztrák-magyar állami vasut ---, Új török kölcön 81.65. Egyiptomi járadék 106.50. Osztrák Länderbank ---, Párisi bank részvény 1085. 3 1/2%-os francia járadék 97.10 4 1/2% spanyol járadék 82.65. 3 1/2% új törölzhető járadék ---, Crédit foncier de France 675.-, Alpesi bányarészvény ---, 4 1/2% 1890. román kölcön ---, Görög kölcön 214.50. Váltó Olaszországi 14. Váltó Amsterdamra 25.81. Váltó Brüsszelle 1/2% De Beers 563.50. Chartered 45.78. 5 1/2% bolgár kötelezvény 399.-, Magyar aranyjára 100.70. Déli vasut ---, Váltó Londonra 251.35. Osztrák aranyjára 100.25. Török sorozat 119.75. Meridional vasut ---, 4 1/2% olasz járadék 102.40. Ottománbank 572.- 3 1/2%-os francia járadék ---, Osztrák földhitelintézet 1210.- Déli vasuti elsőbbségi kötvény 314.50. 4 1/2%-os 1896. román kölcön ---, Dohányrészvény 284.-, Váltó Bécsre 103.68. Váltó német piacokra 121.6 Rio 13.32. East Rand 168.-. Randfontein 15.-, Magyar Jelzálogbank 527.-. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, április 6. (Zárólagos 4 1/2%-os papírjára) 100.70. 4 1/2%-os osztrák aranyjára 101.80. 4 1/2%-os magyar aranyjára 99.90. Osztrák hitelrészvény 204.80. Osztrák-magyar államvasut 136.-, Rezanynya vasut 100.80. Bussentohrasi vasut ---, Londoni váltókor 204.50. Bécsi bankjegyek 133.50. Villamos részvény ---, 3 1/2%-os magyar aranykölcsön ---, 4 1/2%-os esztárjára 100.70. Osztrák koronajára 100.10. Magyar koronajára 98.30. Osztrák-magyar bank 115.60. Déli vasut részvény 14.30. Kibavólyi vasut ---, Bécsi váltókor 852.33. Párisi váltókor 813.66. Unionbank részvény ---, Alpesi bányarészvény 267.-. Az irányzat esend.

Frankfurt, április 6. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirati.) Aranykor márciusra, *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 204.90. Német bank ---, Disconto 184.50. Berzeli részvények márc 184.-, Gelsenkirchen 213.90. Harpen 198.-, Laura-kőb 236.80. Olasz járadék ---, Hibernia 193.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 6. (Zárólagos) 4 1/2%-os esztárjára 100.50. 1867. sorozat 152.-. Déli vasut 14.-, 4 1/2%-os Osztrák aranyjára 102.-, Osztrák hitelrészvény 204.80. Osztrák-magyar államvasut 135.00. Olasz járadék 102.70. 4 1/2%-os magyar aranyjára 100.20. Az irányzat nyugodt.

New-York, április 6. (Terményárak.) (Zárólagos) *Gyapok:* New-Yorkban nyeltes --- (15.40). Ápr-ra 14.52 (14.85). Júliusra 14.98 (14.80). New-Orleansban nyeltes 14.7/8 (14.-). - *Pevonok:* Stand which New-Yorkban 8.50 (8.50). Stand white Philadelphianban 8.45 (8.45). Raffinac in Cases 11.20 (11.20). Credit Balances at Oil City 1.63 (1.63). - *Zsö:* Western steam 7.25 (7.20). Konec es Broiners 7.30 (7.40). - *Tengeri irányzata szilárd.* - Májusra --- (---). - Júliusra --- (---). - Szept-re --- (---). - *Buzs* irányzat szilárd. - Piros ősi helyben 105.- (104.-). - Máj-ra 96.- (96 1/2). Jul-ra 91.7/8 (91 1/8). - Aug-ra --- (---). - Szept-re --- (---). - Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/8 (1.1/8). - *Árú:* air to i. sz. 6 1/8 (6 1/8). - Apr-ra 5.80 (5.75). Jul-ra 5.10 (6.10). - *Lászt:* Spring wheat csears 4.20 (4.20). - *Oktör:* 3 1/2 ss --- (3 1/2 ss ---). - *On:* 28.30-28.65 (8.50-9.02). *Réz:* 18.25-18.50 (18.-18.25). (A zárójelben lévő számok a tegnap árákat jelzik.)

Chicago, április 6. (Terményárak.) (Zárólagos) *Buzs* irányzata szilárd. Máj-ra 94 1/2 (94 1/2). Jul-ra --- (---). - *Tengeri* irányzata szilárd. - Májusra 55.7/8 (56.-). - *Zsö:* Májusra 6.85 (6.90). Júliusra 7.02 (7.10). - *Szalonna* snort csear 7.37 (7.37). - *Sertésus:* Júliusra 13.12 (13.30). - A zárójelben lévő számok a tegnapi árákat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Szemek.

— Sully Prudhomme. —

Hány édes szempár, két vagy éhen, Üdén nézett a napba fel; Most alszik mind a sir ölében, S a nap azért ragyogja kel.

A nappalán is édes éjjel Hány szép szemet igéze meg; Ragyog a csillag égi kéjjel, De elborultak a szemek.

Nem vesztet el a szem sugára, Nem vesztet el, ha meghalunk! Csak elfordul más, messzi tájra, Melyet mi még nem láthatunk.

S a mint a csillag, mely lehelott, Nem látni bár, égen marad; A szem se bal meg, bár lecsukottj S nem hirt reánk több sugarat.

Az édes szempár, két vagy ében, Egy fenyésbe hajnalra nyit; És lát a sir sulós felében, Habár kezünk lefogta itt.

György Oszkár.

+ Ito márki otthona. Egy angol lap levelezője felkereste Ito márkit, akit előszeretettel neveznek a apán Bismarcknak viládjában, amely néhány mértőlönnyire Tokiótól, Japán egyik legszebb vidékén fekszik. Ezen a kis birtokon két háza van Ito márkinak. Az egyik teljesen európai stílusban épült, a másik pedig japán építésmódotban. Kedves kertek választják el egymástól a két házat. A tudósító a következőket mondja el erről a látogatásról:

A márki az európai ház dolgozó-szobájában fogadott és szívélyesen üdvözölt. Mint a legtöbb európai japán ur, európai ruhába volt öltözve. Az obligát tea után, a cigarettákkal telt levegőben — Ito márkit sohasem látni cigarettá nélkül — mindjárt otthonosan éreztem magamat. Angol újságok folyóiratok és szemelők fektüdtek az asztalokon. A szobában angol butorok vannak és a alakon sok gyermek-arcok függ, majdnem mind a mitádó gyermekeit ábrázolja. A két kert éppen úgy, mint a házak, japán és angol rendezterűek. Az angol kertben csupa európai virágok pompáztak, amelyek élénk színükkel pompásan hatottak. A virágokra azt mondta a márki, hogy azok feleségének kedvencei, amelyeket szeretettel ápol. A márki azonban semmit sem ért a kertezéshez. Ezután pompásan elkészített európai reggelit tálalt fel. Ito márki emesélté életfogyását attól az időtől kezdve, mikor negyven évvel ezelőtt egy vitorláshajón Angliába küldték tanulmányozni.

— Azófa — ugymond a márki — mindig szerettem az anglokat, mert ott étem azt azokat az álmokat, amelyet hazám javára mind megvalósítottam.

+ Miképpen vétekezünk a zivatar ellen. Egy, a mult s azad elején megjelent könyv, mely sok érdekes és hasznos tudnivalót foglal magában, a vilámlárról sem feledkezik meg. Felsorol egyes övönitákedéseket, amelyek ma már csak történelmi becsüek és komolyan számba nem vehetők ugyan, de eredetiségük miatt mégis érdemes felemlíteni, hogy elődeink nem egészen 100 év előtt miképp véteik a villámveszélit fejükről e hártani. A régi jótanácsok ilyenlormán szólnak: Ha személyünk biztonsága szívünkönk fekszik, akkor a zivatarkor alatt jó lesz magunkra selyem- vagy viaszruháit ötteni, vagy ha ilyen nincsen, akkor az átzsodott vagy átzsodott ruhát öketven szárazzal kell feleszerélni. Pénzt, gyűrűt, láncot, kulcsot, szóval minden íemes tárgyat eltávolítsunk magunktól. Kerüljük azokat a helyiségeket, ahol sok az ember, sőt olyanokat is, ahol ágy és ágynemű, dunyha van, mert ezt szereti a villám felkeresni. Katyát, macskát ne tőrjünk meg magunk közelében a zivatar alatt. Sok vasalkotórészit tartalmazó esernyőt ne használjunk. Kocsin utazásnál a zivatarkor alkalmára selyem vagy viaszkos köpenyget és fejűdöt kell venni. Jobb a zivatarkor alatt a kocsiról leszállani és lassan, lépésben hajtatva a kocsnak nagyobb távo ban mögötte haladni, mert a villám vagy a kocsi vasrészeit vagy a párolgó lovakat szokta sújtani. Megvakogástól — különösen este — szemünket oly módon védhejük meg, hogy a szobában gyertyát gyújtunk és a fal aon részre felé, amelyen az ablakok vannak, báttal fordulunk, mert ilyen helyzetben az erős fény nem árt. A zivatarkor elejbe való barangozást azonban már 100 évvel ezelőt is elűtették.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem szűnk vissza. —

Két jó barát. A szülőknek, kivált az édesanyának a fűsogát egy egész életen át sem képesek a gyermekek kedőképp meghálálni. A szülők jóságához tartozik azonban az is hogy ezt a hát a tulajdosan nem kívánják kimeríteni. Engedjük, hogy a gyermek lassan-lassan a maga embere legyen, a saját háza álljon. De ahol a szülők teteletlenek, ott mégis csak a gyermekek közül azok tartoznak gyámoltatni őket, akik az élet terhével valamennyire már meg tudnak birkózni. — *Monostori*. Ilyen kis öktet nem heves olyan nagy haragot tartani. Kivált ha a levány már sajátját is kijeletse az elhamarkodása miatt. S ere embere még nagyobb hibákat is meg kell egymásnak bocsátani. Ezt a bocsánatot ő az ön lovagias érzületétől méltán el is várhatja. És mikor már a történet után látogatást is tett náluk, teljesen indokolatlan az ő tovább való durrzása. — *A. A.* Ez a komor, vigasztalan hangulat annak a bizonyoságra hogy a fájdalmas hatások sokszorozódhatnak a iokozódhatnak. Gondolja meg, hogy őt egyszerre kettős svárság értele hatja át, egyik az örök elválás, a másik a kedves öröktől való vésás fájdalom. Érthető s ne is csodálkozzék azon, ha buskomorok látja. Van oka a szomorúságra. Az őn lelki derűje lehet csupán a vigasztalás. Ugy is lesz bizonyára. — *S. L. Szomorfalva*. A behívó kötelező, azonban kifogás elűdhatja a hadtestparancsnoknagnál. — *W. P. Köböltök*. Olvan beszámítás aia estik, mint az előző évbelek. — *E. M. Lipó Szent Miklós*. Ez is kéro mezbélt a kifejtés okok alapján és bizavást számítat az illetékes hatóság méltányosságára. — *G. F. K.* Tia koronába kerül.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(25)

Sohasem ment el egy bából a nélkül, hogy mindenkit meg ne táncoltatott volna, kezdve a legöregebb asszonytól a legkisebb leánnyig. Ha pedig valami baj érte, leült a legelső asszonyteremtés mellé és bizalmasan feltárta neki a dolgot. Igen, olyan férfi volt ő, amilyenek az asszonyok álmodják az emberüket. Nem mondhatnám, hogy bárkinek is szerelemről beszélt volna, de amikor már néhány hétig lakott Moráusné házában a kis padlásszobácskában, a Moráusleány mind szerelmes volt belé, s maga Mari leányasszony is érezte, hogy ő is hiába mondta el azt a sok imát.

A bánat és az öröm korszaka volt ez. Könyvek hullottak a himzörámára és mosták el a krétavonásokat. Esténként gyakran ült valami halvány álmodozó az orgonabokor tövében s fűn Mari leányasszony kamrájában új hur került a gitarra s hangjai mellett régimódi szerelmi dalok csendültek fel, amelyeket az anyjától hallott.

A fiatal orgonakészítő azonban gondtalanul és vígan járt-kelt, mosolygva és szívesekkel halmozta el ezeket a sóvárgó teremtetéseket, akik ő miatt civakodtak, ha munkában volt távol a háztól. És végre megjött a nap, amikor el kellett utaznia.

A kocsit ott állott az ajtó előtt, a podgyásza már fenn volt a kocsin, s a fiatalember bucsuzkodott. Megesőkölte Moráusné kezét, megölelte a sírdogáló leányokat és megölelte az arcukat. Maga is sirt, amiért el kellett utaznia, mert nap-sugaras, kedves nyarat töltött a házában. Legutoljára Mari leányasszony iránt érdeklődött.

Az pedig jött le a szűk padlásszobán legjobb ruhájában. Gitárja széles zöld selyemszalagon a nyakán lógott, kezében egy kis virágokréta.

Megállt a fiatalember előtt, megpengette a gitárját és így énekelt:

Ehagysz tehát . . . Jer vissza majdan,
Ugy íj szívünk, hogy távozol.
S ha jössz, napfényben, vagy bős viharban,
Szívünkre enyhülést hozol.

Aztán gomblyukába tűzte a virágot és egyenesen ajkon csókolta. Aztán rohant vissza a lépcsőn — a szegény öreg!

A szerelem megboszulta magát rajta és anyniak előtt nevetéssé tette. De nem is kortholta többé a szerelmet. Nem rakta félre többé a gitárt és szontal nem mulasztotta már el anyja rózsafáinak az öntözését.

— Inkább jöjjön a szerelem bánattal, mint a vigáság szerelem nélkül, — mondott aztán gyakran.

Az idő mult. Az őrnagyvét kiűzték Ekebyből, a lovagok kerültek uralomra és megtörtént, amint az imént elmondtam, hogy Gösta Berling egy este költeményt olvasott fel Borgban az ifjú grófnának, aki arra kiutasította a házból.

Amikor Gösta Berling betette maga után az ajtót, néhány szán érkezett a nyílt lépcső elé. Őda nézett arra a kis hölgyre, aki az első számban ült. Bármilyen sötét is volt neki az a perc, még sötétebb lett erre. Elsietett, hogy rá ne ismerjenek, de valami szerencsétlenségnek a sejtelmé fogta el. Az a beszélgetés ott benn varázsolta talán ide ezt az asszonyt? A szerencsétlenség mindig párosával jár.

Szolgák siettek elő, a lábzeakokat gombolták fel, a takarókat félrelékték. De hát ki jött meg? Maga Dohna Márta volt-e csakugyan, a nagyhírű grófné?

A legvígabb és legkönnyelműbb volt az asszonyok közül. A jókedve emelte őt a trónra s tette meg királynőjévé. Játék és tréfa voltak általában. Játék, tánc és kaland jutott neki osztályrészül, amikor az emberi sorsot osztották ki. Nem volt már messze az ötvenről, de ama bölcs emberek közé tartozott, akik nem számolják az éveket.

— Táncot, akinek a lába nem kívánja, mosolyra, kinek ajka nem nyílik már, az öreg — szokta mondani. — Az ismeri az évek súlyos terhét — nem én.

Ifjuságának idején a jókedv nem ült zavartalanul a trónján, de a bizonytalanság csak még vigábbá tette őt felsége vig életét. A felsége a pillangószárnyakkal nagy usonnát adott a stockholmi palota udvarnögy-szobában. másnap már frakkosan Párisban termett, fölkereste Napoleon táborát, Nelson flottájával árhajózott a közepentgeren, jelen volt Bécsben egy kongresszuson s

egy nappal egy híres csata előtt egy brüsszeli bába merészkedett. És ahol a jókedv járt, Márta grófné elváhatatlanul vele járt. Táncolva, játszva, tréfálkozva repült át Márta grófné a világot. Van-e valami, amit nem látott, amit át ne élt volna? Táncokat táncolt körül, fejedelemségekért játszott écartét, nevetést azon, ha pusztító csaták viharzottak végig Európán.

Ha a jókedv időnként hejlétkelenné lett a csatamezővé átalakult világon, hosszabb, vagy rövidebb időre a régi grófi kastélyba volt vissza a Lőf-tó partjára. Őda vonult vissza akkor is, amikor a fejedelmek és udvaraik a szent szövetség idején nagyon szomorúak lettek. Ilyen időben jónak látta, hogy fia mellé Gösta Berlinget vegye házitánitónak. Jól szokta volt érezni magát oda-fönn. Soha sem volt a jókedvnek annál pompásabb birodalma. Ott ének, játék járt, kalandra kész férfiak és szép, vig asszonyok, nem volt ott hiány lakomákban, vagy bálokban, vitorlári csónakokban a holdvilágos tavon, vagy szánkírándulásokban a sötét erdőben, vagy szívetrázó eseményekben, vagy a szerelem örmeiben és fájdalomiban. De lányának a halála óta beszűntette borgei látogatásait: öt év óta nem látta a kastélyt. Most azért jött, hogy lássa, hogyan viseli el menyé az életet itt fenn a fenyőerdők, hóbástyák és medvék között. Kötelességének tartotta, hogy utána nézzen, hogy az ostoba Henrik nem győtri-e halálára az unalmasságával. A ház szelid anygala akart lenni most. Napfény és boldogság volt jólelesomagolva az ő negyven börtökájával, vigáság volt komor-nájának a neve, tréfa a kocsiság, játék a társalkodónögyé.

És amikor felszökött a lépcsőn, tárt karokkal fogadták. Régi lakása az alsó emeleten készen várta, Inasa, komornája, társalkodónögye, negyven bőrládája, harminc kalapaskatulyája, necessaryje, shawji és bundái, mind bekerült sorra a házába. Mindenütt látta és nyugzó mozgalom. Ajtókat csapkodtak, futkosás a lépcsőkön, nem volt nehéz észrevenni, hogy Márta grófné jött haza.

Tavaszi estén történt. Csudálatos estén, ámbár április volt még csak és a jég nem olvadt még meg. Mari leányasszony fenn ült a szobácskájában nyitott ablak mellett, pengette a gitárt és énekelt.

Anyira el volt mélyedve a játékába és emlékeibe, hogy nem vette észre azt a kocsit, amely az uton jött és a kis ház előtt megállt. A kocsi-ban Márta grófné ült és az nagy mulatságot talált abban, ha Mari leányasszonyt megleshetette, amint ott ült ablaknál, gitárjával a nyakán, szemével az ég felé fordulva, rég elcsépett dalokat énekelve. Végül le is szállt a kocsiról a grófné és belépett a szobába, ahol a fiatal leányok a himzöráma körül ültek. Gőgső nem volt Márta grófné, a forradalom szele átjárta és friss levegőt fújt a tüdejébe.

Himzéseket rendelt meg Moráusnéval és dicserőre a leányait. Körülnézett a rózsáskertben és elbeszélte az utikalandjait. Végül fel is merészkedett a padlásszobán, amely szörnyen meredek és keskeny volt, s meglátogatta Mari leányasszonyt a padlásszobácskájában.

Ott rávillogtatta fekete szemét a magányos kis teremtre és megszólalt az ő dallamos hangján. Függönyöket vásárolt tőle. Nem tud élni Borgban a nélkül, hogy ne legyen minden ablakán kivarrt függöny, s minden asztalán Mari leányasszony terítőt kell látnia.

Aztán felkapta a gitárját és boldogságról, szerelemről énekelt neki. Történeteket beszélt el neki, úgy hogy Mari leányasszony a pezsgő, vígadó világba érezte magát kivette. És a grófné kacagása olyan muzsiká volt, hogy a fagyoskodó madarak a rózsás kertben énekelni kezdek, amikor meghullottak, s arcát, amely alig volt már szép — szívet nagyon megrontotta már a kendőzés a zviéta körül a nyers érzékiség vonásai rajzolódtak ki — Mari leányasszony olyan szépek találta, hogy nem foghatta fel, hogyan engedhette elenyészni a kis tüdő, ha már felfogta fényes üvegen. Amikor elment, megcsókolta Mari leányasszonyt és kérte, hogy keresse fel Borgban.

Mari leányasszony szíve üresen állott, mint karácsonykor a fesskefeszék. Szabad volt, de a régi, szabadon boesátott rabszolgák módjára láncokért sóhajtott.

Az örömök és gondok ideje kezdődött meg újra Mari leányasszony számára; de nem sokáig tartott, csak egy rövid hétig. A grófné minden pillanatban Borgba vitte, komédiákat játszott el előtte és a kőről beszélt neki és Mari leányasszony kacagott, amint még sohasem kacagott életében. A legjobb barátok lettek. Csakhamar megtudott mindent a grófné a fiatal orgonakészítőtől és a bucsuzásról. És az alkonyat óráiban odáig vitte Mari leányasszonyt, hogy a kis kék szobában az ablaka ült, a gitárt a nyakába akasztotta és szerelmi dalokat énekelt. Aztán megfigyelte a grófné, hogyan rajzolódtak bele az esti égboltozatba a vén leány száraz, sovány ujjai és csunya kis feje s azt mondta, hogy a szegény leányasszony valami sóvárgó

várkisasszonyhoz hasonlít. De a dalok mind szerelmes pásztorokról és borzalmas pásztorokról szóltak, Mari leányasszony hangja olyan vékony, olyan visító volt s mindenki megérthette, hogy az ilyen komédia a grófnának a legnagyobb élvezet lehetett.

Aztán volt Borgban egy lakoma, ami egészen természetes volt, miután a gróf anyja hazajött. Mint rendesen, nagyon vígan voltak. A társaság nem volt nagy, csak a szomszédok gyűltek egybe.

Az ebédől a földszinten volt s a lakoma után a vendégek nem mentek megint fel, hanem Márta grófné szobáiba vonultak, amelyek szintén a földszinten voltak. Akkor a grófné felkapta Mari leányasszony gitárját s énekelni kezdett valamit a társaságnak. Vig asszony volt, Márta grófné s mindenkit pompásan tudott hangban és mozdulatokban utánozni. Most az jutott az eszébe, hogy Mari leányasszonyt utánozza. Eg fel fordította a szemét és vékony, visító gyermekhangon énekelt — Ő ne, ő ne, grófné! — rimázkodott Mari leányasszony.

De Márta grófnának élvezet volt ez, s a vendégek legnagyobb része sem tudta magát visszatartani a nevetéstől, ámbár úgy találták, hogy véteken Mari leányasszony ellen.

A grófné egy maréknyi száraz rózsalevelet kapott fel valami edényből, tragikus mozdulatokkal odalépett Mari leányasszonyhoz és énekelte:

Ehagysz tehát . . . Jer vissza majdan,
Ugy íj szívünk, hogy távozol.
S ha jössz, napfényben, vagy bős viharban,
Szívünkre enyhülést hozol.

És azzal a fejére szórta a rózsaleveleket. A vendégek kacagtak, de Mari leányasszony egészen oda volt a haragtól. Olyan volt, mintha csak ki akarta volna kaparni a grófnét szemét.

— Rossz teremtes vagy Dohna Márta — mondotta. — Egy tisztességes asszonynak sem kellene veled szóba állania.

De erre Márta grófné is haragra gerjedt. — Ki vele — kiáltotta. — Éleg volt már az örültéségeiből!

— Igen, megyek már — mondta Mari leányasszony — de előbb a pénzt akarom a függönyeimért.

— A régi tréfa! — kiáltott fel a grófné. — Az ilyen silány holmiért még pénz is kell? Hát csak vidd el! Nem akarom már látni ezeket a rongyokat sem.

És a grófné lezagatja a függönyöket és oda dobja őket neki, mert most meg végképp elfogta a düb.

Másnap a fiatal grófné kérte az anyósát, hogy béküljön ki Mari leányasszonnyal. De a grófné nem akart békülni. Nagyon haragudott rá. Akkor Erzsébet grófné odakocsizott Mari leányasszonyhoz és megvette minden függönyét és felaggatta mind az emeleten. Ez nagy elégtétel volt Mari leányasszonynak.

Márta grófné pedig ingerkedett a menyével, amiért olyan nagyon szereti a kivarrt függönyöket. De a haragját el tudta tenni és évek hosszát meg tudta frissen őrizni, mert Márta grófné tehetős asszony volt.

Kristoffer bátya.

Főnn a lovagszárnyban lakott egy öreg ragadozó madár. Mindig ott ült a kályhakuokóban és vigyázott, hogy a tűz el ne aludjék. Kőcs és szürke volt. Kis feje a nagy orrával és félig kihamvadt szemével nehézkesen hajlott le a hosszú, sovány nyakára, a barna prémesgallérra. Mert a ragadozó madár télen-nyáron prémes ruhában járt.

Ahhoz a sereghez tartozott ő is, amely a nagy császárral végigvonult Európán, de hogy milyen rangot viselt, s mi volt akkor a neve, azt senki sem mondhatta már meg. Csak Wermlandban tudták, hogy részt vett a nagy hadjáratban, hogy véres csatákat küzdött végig, s hogy 1815. után odakellett bagynia haláltán hazajárni. Védelemre talált a svéd trónörökösé, aki azt tanácsolta volt neki, hogy a távoli Wermlandba vonuljon vissza. Olyan idők jártak, hogy az, akinek a neve az egész világot megremegette, örülhetett, hogy senki az ő egykor rettegeti nevét nem ismerte.

Megígérte a trónörökösnek, hogy soha oda nem hagyja Wermandot s kényszerítő szükség nélkül sohasem fogja elárulni, hogy kicsoda. És Ekebybe jött egy levéllel, amelyben a trónörökös a legmelegebben ajánlotta az őrnagynak. Akkor megnyiták előtte a lovagszárny ajtót.

Eleinte ugyancsak törté mindenki a fejét, hogy ki az az ismert személyiség, aki az álnév alatt rejtozik. De lassankint átalakult lovaggá és wermlandi benszülővé. Mindenki Kristoffer bátyának hívta, a nélkül, hogy voltaképpen tudta volna, hogy miért is kapta éppen ezt a nevet.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A kamarai választások.

Budapest, április 6.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara tagjainak mandátuma lejáratában van s innen-onnan sor kerül az új választásokra. Ott esztendő újabb megalkul az a testület, melynek nagy feladata van Magyarország amugy is elhanyagolt kereskedelmi és ipari válságában. Hangsúlyozzuk, hogy az egész országra kiterjedő nagy feladatai vannak ennek a testületnek. Budapesten futnak össze az egész magyar ipar és kereskedelem organizmusának idegszála, — itt van legnagyobb szükség az ellenőrzésre, a kezdeményezésre s a nagy gazdasági érdekek nemzetes szellemben való oltalmazására. Itt van a legnagyobb szükség arra, hogy a kereskedelmi és iparkamarában egyesüljön a testületi erő és függetlenség; a minden irányban alkalmas szakértelem és érvényesíteni tudó képesség. Itt van a legnagyobb szükség arra, hogy a kereskedelmi és iparkamara irányt szabjon az állam ipari és kereskedelmi politikájának, hogy teljes függetlenséggel, szabadon, egyedül a nagy nemzeti érdekek szemmel tartásával ellenőrizze, bírálja s, ha kell, módosítsa a kormány kezdeményezéseit, terveit s ellensúlyozza netán egyoldalú közgazdasági törekvéseit.

A dolog természeténél, de főképpen hazánk sajátos viszonyainál fogva Budapesten koncentrálódnak a legerősebb kereskedelmi és ipari tevékenység. Hiszen még az ország különböző vidékein és gócpontjain élő és munkálkodó hatalmasabb lendületnek örvendő kereskedelmi és ipari vállalkozások is itt, az ország szívében a fővárosban találják jobbra erkölcsi erőforrásait.

Magyarország egész közgazdasági élete egyformálódott ki, hogy a mozgalmak jobbra Budapestre indulnak ki s a közgazdasági élet szervezete még nem fejtett ki egy, hogy erőteljes, hatalmas, önmagukban teljes függetlenséggel működő vidéki központokat teremthetett volna. Magyarország közgazdasági élete még sokkal inkább az államhatalom biolyása s az állami gyámkodás hatása alatt van, semhogy a Budapestben élő és munkálkodó állambatalomra való tekintettel az egész ország közgazdasági szervezete ne lenne kénytelen mindig Budapestre figyeini.

Egészen természetes, hogy ily módon a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara nemcsak azért legelső és legbefolyásosabb ilyen a testület az országban, mert itt Budapestben van a legtöbb anyagi és intellektuális erő, hanem azért is, mert ez a testület van a legközvetlenebb érintkezésben az államhatalom képviselői kormányzati tényezőkkel. És mert így van, a budapesti kereskedelmi és iparkamarának vezető szerep jut az összes ily hazai testületek közt. A vidéki kamarák ennek erkölcsi hatása alatt élnek, működnek és szerepelnek. Erre tekintenek, ennek példái után indulnak. Ez van hivatta arra, hogy a többi kamarának irányt adjon s így egészséges, szervez, egységes életet teremtsen a közgazdasági élet, összes vele rokon intézményeiben.

A budapesti Ipar- és Kereskedelmi Kamara összekötése körül azonban a multban oly rendszer érvényesült, mely mellett ez a hatalmas és befolyásos testület épp a maga nagybecsű hivatását nem teljesítheti.

A budapesti kamara tagjainak választásánál eddig azt tapasztaltuk, hogy néhány nagyriejú központi korifeus terve és akaratja valószínű meg. Ezek csinálják meg a választandó kamarai tagok listáját s erős hatalmi féltékenységgel gondoskodnak arról, hogy a választás az ő jelöléseik szerint történjék. A kamarai tagság illetékesen holmi hatalmi érdekek képviseletének kultuszával tűzött össze, nem pedig a közérdekek szabad és független védelmezésének egyedül helyes szellemével.

A központi törzsfőnökök a maguk guszusait és talán a maguk hatalmi érdekeit tartják szem előtt, a helyett, hogy az általános nagy nemzeti érdekek által vezetve, a testület összekötésénél igazán egyetemes, országos, a magyar kereskedelmi és ipar összes érdekeit felölelő és ezeket képviselni tudó intézmény megtartására törekednének.

Igy látjuk, mély sajnálkozással, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamarában egynemű szak-kör túlsúga mellett igen sok kereskedelmi és ipari foglalkozás egyáltalán nincsen teljes és tökéletes szakértelem által képviselve, sőt sok foglalkozás egyáltalán képviseltet nélkül marad. A nem képviselt foglalkozások, úgy ipari, mint kereskedelmi szakok után nem is részeseletnek ennél a testületnél az őket megillető, feltétlenül szükséges védelemben. Így például a ruházati ipar, mely pedig Magyarországon igen tekintélyes, a munkások számos ezreit foglalkoztató csoportot képez, egyáltalán nincsen

képviselve a kamarában. Nincsen képviselve továbbá a bányá- és vasipar, a textil-ipar, a pézsgőipar és borkereskedelem, selymekereskedelem, divat-áru-kereskedelem, szőrmeipar, posztóipar- és kereskedelem, valamint számtalan, ezzel kapcsolatos kereskedelmi és iparág. Képtelenség, hogy a kamara összekötésénél eg- es befolyásos őríriak a maguk kénye- kedve szerint járnak el, hogy holmi különleges érdek- stérizár érvényesítése szempontjából korteskednek s a választó gyűlések káros kibocsátásait a maguk érdekszférájának előmozdítására használják ki. Ezek az urak nemcsak hogy nem igyekeznek a választó kereskedők és iparosok világát a testületi választásokhoz tűződő nagy általános nemzeti érdekek s egyuttal minden szakkör külön érdekét iránt belső és meleg érdeklődésre sarkantuzni, hanem a közömbösségre számítanak és még istápolják is ezt. A helyett, hogy minél szélesebb rétegeket vonnának bele a választásokba s a helyett, hogy inkább a választási jogok kiterjesztését segítenék elő s így lendületesebb mozgalmat teremtenék. ami a közügynek csak javára válna: azon munkálkodnak, hogy a nembánomság mellett minél kevesebben vegyenek részt a választásokban s így minél kevesebb mértékben turbálják a választók az ő kulisszáik mögött megcsinált cirkulusait.

Ha azt akaruk, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara az legyen aminek lennie kell, erkölcsi és értelmességi szempontból teljesen megbízható, föltel független, letele a közérdekeket lektisimere- relesen szolgáló, az egész magyar kereskedelmi és ipari világnak igazán tekintélyes igazán befolyásos fóruma: akkor szakítani kell az eddigi káros, sőt erkölcsiellen választási rendszerrel. Véget kell vetni mindenféle nepotizmusnak és a központi „törzsfőnökök“ minden- áron érvényesíteni törekvő kénye- kedvének. Biztosi- títani kell, hogy a kamarában minden kereskedelmi és ipari foglalkozás hivatott erők által képviselve legyen s azután a kamara belső életében is abb, egészséges szellem leljődjék ki s a kamara munkálkodása kiterjedjen minden kereskedelmi és ipari érdekkörre, nem- csak egyes kiválasztott érdekszférákra.

Most még van idő arra, hogy a kamarai választási joggal bírók elmékedvén mindezekről, komoly elhatározásra jussanak s ne adják oda prédaul egy a maguk érdekeit, mint az ezekkel összeűződő általános nagy nemzeti gazdasági érdekeket egy kiikk számára. Gondolják meg, hogy most alkalom van befolyjni az ügyek intézésébe. Használják fel ezt az alkalmat!

Elég káros, hogy a kamarai választások csak öt-öt esztendőként történnek. A mandátum tartamára teljesen elég lenne három esztendő. A kamaránál nem a testületi szellem állandóságának kellene vezető szempontnak lennie, hanem annak, hogy a testület tagjai mindig közvetlen kontaktusban álljanak a közgazdasági élettel s a soha nem szünetelő lejjődéssel lépést tarthassanak. Ott esztendő alatt a kereskedelmi és iparvilágban olyan nagy hullámzások olyan erős változások, olyan mélységes mozgalmak mehetnek végbe, hogy a megválasztott kamarai tagok néha nem illeszkedhetnek bele a változott viszonyokba. De megtörténik sok esetben, hogy öt esztendő alatt a megválasztott kamarai tagok elvesztik iménti erkölcsi, értelmi vagy anyagi kvalifikációjukat s e mellett megmaradván a testületben, ott csak nehékes kolonok alkotnak. E végből reolmálandó is az intézmény úgy, hogy a tagok háromesz- tendőnként választassanak.

A budapesti kamarai választások rendszerében egy nagy anomália az is, hogy a székesőváros összes kereskedői és iparosai egy egész szerint választanak, a helyett, hogy kerületenként minne végbe a választás. Ez egyfelől nehékes, másfelől oktalan do- log. Bolond anomália az, hogy a VII. kerületi szatócok nagy tömege dönthesse el oly kereskedelmi és ipari foglalkozások kamarai képviseletének személyi ügyét, amikről fogalma sincs, s egyedül némely „törzsfőnök“ intelmé szerint vonul a választásokhoz.

Ezen okvetlenül változtatni kell. Be kell hozni a kerületenként való szavazást. Hangsúlyoztuk ennek szükségét már esztendőkel ezelőt s akkor a zseniális Baross Gábor heyeselte is ezt az eszmét, hajlandó is volt e reform behozatalára. A politika színterén azután bekövetkezett súlyos változások sok minden- téle hasznos újításnak utát vágják.

Most itt az ideje, hogy újabb sürgességi eszméink valórválását. Számítunk egyfelől a budapesti kereskedelmi és iparvilág okosságára és loktismere- tességére, másfelől a hatalmi tényezőknek arra a támogatására, melylyel tartoznak elősegíteni minden becsületes nemzeti érdeket.

Mecsey Gyula.

Gazdasági hírek. A beruházási kölcsön ideje, 76 millió K.-ra rugó részletének kibocsátása ügyében a pénzügyminisztérium már tárgyalásokat folytat a

pénzügyi körökkel. A tárgyalások főleg az átvett érfolyam körül forognak. Valószínű, hogy az átszüksé- tőket 4%-os koronajáradék kibocsátásával fogják besze- rezni s csak később térnek rá más, esetleg kisebb kamatozási címlet utján való pénzfelvitelre. — A Morva-folyónak hajószállító tétele és a Duna—Odera- osztornával való összekötése érdekében Pozsony város főúrt a kormányhoz, egyben azt is kérve, hogy az Ausztriával való megiegyezésről szóló tör- vényben ez az ügy rendeztesék, költségei pe- dig a beruházási törvénybe fölvetessenek. — Az osztrák és magyar cselekvőárokok és hó folyamán Bécsben ülést fognak tartani, amelyen árszabályozó és termelésmegszozó kartellé fognak létrehozni. — A vasipar nemzetközi rendezése céljából tárgyalások indultak meg egyfelől a német, másfelől az an- gol és belga vasszindikátusok részéről. A tárgya- lások, amelyekbe később más országok érdekeit- jeit is be fogják vonni, előrelátólag a rud- vas és a vasnevelés eladását fogják olyképp szá- lalyozni, hogy az export-eladásnál eddig előfor- dult veszteségek a jövőben elkerültessejenek. — A gazda- és fogyasztó-közömbösgre nézve káros kartellek meg- szüntetése illetve szabályozása érdekében feliralt fordult a kormányhoz a tehérmegyei gazdasági egye- sület. — A román vámtarját a képviselőház nagy szótöbbséggel, csaknem változatlanul, elfogadta. — A torontói szőnyeggyár, amely nemrég beszüntette az üzemét, most Dungyerszky Lázárnak, a bácskai ná- bobnak a kezére került s így a magyar szőnyeggye- gyártása nemskára újból meg fog indulni.

A Nobel-dinamit-gyár-részvételnyárság mai 19-ik rendes közgyűlésén, mint Bécshől távratozták, elhatározták, hogy az 1386.194 koronás tiszta nyere- ségből 5%-os osztalékot és 12½%-os felülosztalékot osztanak fel és a tartalékalap gyarapítása és a tantié- mek kifizetése után 96.000 koronát irnak át u számlára.

Visszapillantás. Deutsch Antal, az ismert kitűnő közgazdasági publicista szerkesztésében most jelent meg német nyelven az elmúlt év gazdasági története Visszapillantás a magyar közgazdaság fejlődésére az 1903. évben címmel. A k. tünő gondol, jeles szakértelemmel összeállított, terjedelmes könyvet Falk Miksa, Veigels- berg Leo, Széll Kálmán, Wekerle Sándor, Hieronymi Károly, Hodossy Imre, Popovics Sándor, Márkus Józ- sef, Kornfeld Zsigmond, Lányi Leó, Marz János, Hevesi Ede, Ormady Vilmos és Szerényi József érde- kes cikkei vezetik be. A kötet második részében a szerkesztő kitűnő gondol ad a előgáz 1903. év gaz- dasági történetének érdekes adatait.

Szereb kereskedők felrandulása Budapestre. A Magyar Kereskedelmi Csarnok részéről maróthi Fürst László alelnök, Szerb Károly háznagy, dr. Schreyer Jakab főtitkár és Strausz Antal a napokban Belgradban tartózkodtak abból a célból, hogy az ottani kereskedői körökkel a szerb kereskedőket Buda- pestre való felrandulása érdekében értekezzenek. A szerb kereskedők előkészítő-bizottságával, melynek élén Milán A. Pavlovič és Kosta D. Rismis állanak, a felrandulás idejéül véglegesen május 29-ét állapí- tották meg.

Fizetésképtelenségek 1903-ban. A Budapesti Hitelező Végylet igazgatóság most teszi közzé az április 19-én tartandó közgyűlése elé terjesztendő évi jelentését.

A lefolyt 1903/4. egyesületi évben összesen 588 fizetésképtelenségi eset lett bejelentve, szemben az előző év 672 esetével. Ezek közül azonban csak 311 esetben 2131.000 K. érdekeltséggel lett csoport alakítva, szemben a múlt 416 esetével és 2,450.000 K. érdekeltségével. Ebből esik: a) Budapestre 31 eset 436.000 K.-val, szemben az előző év 54 esetével 438.000 K. érdekeltségével. b) A vidékre 280 eset 1.708.000 K.-val, szemben a tavalyi 361 eset 2,019.000 K. érdekeltségével. 70 esetben 466.000 K. érdekeltséggel csőd lett nyitva, szemben az előző évben 96 esetben történt csődnyitás 496.000 K. érdekeltséggel. Csődnélküli fizetésképtelenségi eset volt 241. 1,675.000 K. érde- keltséggel, míg tavaly ilyen 319 eset fordult elő 1,955.000 K. érdekeltséggel. Egyezés útján 202 eset rendeztetett 1,580.000 K.-val, szemben az előző év 289 esetével és 1,835.000 K. érdekeltségével. Ennél- fogva ezen évben a bejelentett esetek 66%-a lett ren- dezve, az előző év 69%-ával szemben, míg az érde- keltségi összeg szerint 74%-a egyezséggel lett ren- dezve az előző év 75%-ával szemben. Ezen kimu- tatás szerint a lefolyt egyesületi évben 272 esetben nem volt csoport alakítva.

Szertés konzumvársári jelentés. (A székesővá- rosi sertesvásár és közvágóhid intézsege.) Április 6-an. Főhajtás összege 191 darab sertes, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány — darab sertes, — darab süldő, összesen — darab sertes, — darab süldő. Eladatlan 183 darab sertes, — darab süldő. Eladatlan maradvány 8 darab sertes, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. Következő árak jegyzeteltek: Zsirsertes: Öreg I. rendű 350 kilogramm felül 96 — fillér, II. rendű 280—350 kilogramm felül 93 — fillér, II. rendű sejejezett — fillér, kanló — fillér, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 104—106 fillér, fiatal közep 220—300 kilogramm felül 98—100 fillér, fiatal könnyű 220 kilogramm felül 92—94 fillér, süldő — fillér, malac — fillér. Hussters: nehéz 300 kilogramm felül — fillér, könnyű 140—200 kilogramm — fillér, süldő — fillér, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden le- vonás nélkül kilogrammonként, áósúlyban értendők,

Színházak, szórakozó helyek.

W. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Tosca.

Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írta: Ilica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor.

Személyek:

Tosca Floria	Krammer	Sékrestyás	Várady
Cavaradosi	Anthes	Pioletta	Gábor
Báró Scarpia	Beck	Sciarrone	Kárpát
Angelotta	Kornai	Börtönőr	Szemere

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Utazás az öveztség felé.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Szécsi Ferenc.

Személyek:

Ellen Moore	Márkus	Seres Kajetán	Horváth
Bogdán Agota	Aiszeghy	Sáriós dr.	Rózsahegyi
Denk Jovag	Nadaj	Sziklai Manó	Boross
Tasnádi	Császár	Elza felesége	Hejvey
Lugosi dr.	Gál	Binder	Györgyiné
Evike	Ligeti	Weiss könyvelő	Gabányi

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Takaróé.

Dráma 4 felvonásban. Írta Heyerlein. Fordította Zborny Aladár.

Személyek:

Volkhardt	Balassa	Mihalak	Szerémi
Klári	Gazsi	Spics	Dayka
Lauffen	Tanay	Lebchen	Kazaliczky
Helbig	Topolnai	Lindenburg	Hegedűs
Bannewitz	Ország	Hagemeister	Gyözö
Höwen	Szalágyi	Hadhíro	Bárdi

Kezdete 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Katinka grófné.

Nagy operett 3 felv., előjátékkal. Írta Faragó Jenő. Zenéjét szerzte Hivós Iván.

Személyek:

István gróf	Irsai	Roseda	Kápolnai
Anna grófné	Krecsányi	Aranyvirág	Sátori
Katinka	Szamosi	Ulrich	Uyvári
Teofil herceg	Kovács M.	Pásztorfi	Szentmiklósy
Pető, diák	Rédey	Ulászló gróf	Szirmai

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Hüvelyk Kató.

Operett 3 felvonásban. Írta Ordonneau és Hennequin. Ford. Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Pugno Raoul.

Személyek:

Cabanat	Szikli	Audoche	Szabó
Romigoux	Giréth	Corniquet	Iványi
Pibrac	Heljai	Taponard	Csige
Maringuet	Farkas	Kató	Tomosányi
Dubichon	Fenyéri	Coralie	Kornai

Kezdete 7 1/2 órakor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Először:

Tengerre magyar.

Énekes boház 3 felvonásban. Írta Blumenthal és Kadoburg. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Báró Csetneki	Thury	Vargy	Ferenczy
Tukora Pál	Papp	Bellermann	Vagó
Agóttá	Buday O.	Ida	Csatay J.
Berényi-Bern	Molnár	Tomasich	Gyöngyi
Gizi	Baraszi R.		

Kezdete 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. április hó 7-én.

Az orosz Riviéra és a Kaukázus.

Írta Csudágy Bertalan.

Kezdete 7 1/2 órakor.

FOVAROSI ORFEUM

VI. Nagymező-utca 17. FRITZI MASSARY

első női szobretto
Corvey zenében, Anzillera spanyol táncosnő, Fred és Paul modern táncosok, Barkal kórus, Herwood szentrikusok, Postini szobretto, Rosita szobretto.

Az új lakás (Tarka Szinpad)

LUNA ASSZONY LINCKE nagy operette.

„BÍKVIADAL” Szénelő! Szénelő!

A Milkertben reggel 5 óráig Vasár-Elek előnyzene-kar hangverseny.

ESTÉNKINT

TOLL JANGSI és FIA zenekarával a

„NÁDOR”-kávéházban.

Nádor-utca és Lipót-körut sarok. Kitűnő italok és hideg ételek. Pontos kiszolgálásért köszönkedik

Lantos D. Adolf, a volt vendéglős.

Fiu-ulster . . . . . 18 korona
Matróz-öltöny . . . . . 12 ”
Regatta-kabát . . . . . 11 ”
Eredeti angol matróz-öltönyök
Hyam és társától, London.
Mindentiszta gyapjú, Rothberger Jakab cs. és kir. udv. szállító
Budapest, Váci-utca 6. szám.

Prince de Bulgarie
legkiválóbb rózsaujdonság
Gillemot Vilmosnál
Budapest, II., Trombitás-ut 9.
fogaskerékű vasút közelében.
Nagy készlet 2 éves rózsákban.
Árjegyzék ingyen.

Esőernyők!

rendkívül olcsón. Remek esernyők 87, 93, 120, selyem férfi- vagy női ernyők 180, 2.-, 230, va ódi karlabadi glacié-keztű 69 kr., elegáns szürke női- vagy férfi tavaszi ernyők 30, 33, fegyházkötésű harisnyák 15, 19, 22, flór férfi-harisnyák 27, női 37 kr.

Bleier Izsó árúháza
Nagyvácska utca 12, Szerencsen-utca sarok.

Harisnyavilág LUKÁCS M.
BUDAPEST,
IV., Kigyó-ú. 5.
Legelőnyösebb bevásárlási forrás
női-, férfi- és gyermek-harisnyak-önlelegesekben
Nagy választék Határozott olók árak.

Eredeti angol és francia
fekete női ruhakelmékben
rendkívül dús választék, valamint kiválóan ízletes
divat és mosókelmék
rendkívüli jutányos áron
való beszerzésére tisztelettel
felhívja a mélyen tisztelt hölgy-
közönség figyelmét.

FRANK LAJOS
divatárú raktára
Budapest, Koronaherceg-utca 9.

A Kalap-király
3, 4, 5 koronás külalagságokban speciális, Kossuth La-
jos-utca. Klotild-palota.

MASZNÁLION
KERPEL KÉZFINOMÍTÓ FOLYADÉKOT.
A KEZET 3 NAP ALATT BARSZONYIMÁVÁ ÉS MOFÉRRÉ TESZI.
10üveg 90 fillér 4üveg rendelésnél franko.
KERPEL GYÓGYTÁR BUDAPEST, UPOKORUTZ.

Első Magyar Fűzőipar
Budapest, Andrásy-ut 11.
Legnagyobb raktár bel- és külföldi piacokban
a legnagyobb raktár a 9 K-tól 80 K-ig.
Mégrendelések menték szerint 24 óra alatt.
Képes azj. és mérték-utasításmentesen.
En-gros árak, tehát legolcsóbb
beszerzési forrás.

Bremenből-Amerikába

„Kaiser“-hajókkal 6—7 nap alatt
140 koronaért,
postahajókkal 10—11 nap alatt
120 koronaért.

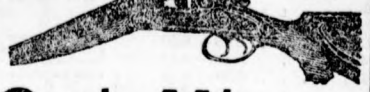
FIGYELEM!

A magyar kormány által új ügynökségek állítottak fel, amelyek Fiumén át irányítják az Amerikába utazó közönséget. Fiuméből azonban 18 napig tart az utazás New-Yorkba és utközben, illetőleg Olaszországban több helyen áll meg a hajó, akinek kedve telik benne, az utazhat ezen hajókkal is, de az új ügynökök senkit nem kényszeríthetnek ezen hajókkal való utazásra. Mindenki arra utazhat, amerre akar. Már otthon határozza el magát mindenki, hogy mely irányban fog utazni és ezen elhatározásáról ne hagyja magát utközben senki által lebeszélni vagy félvezetni. Mindenkinek szabadakarátában áll jogát érvényesíteni és saját pénzéért arra utazni, amerre neki tetszik. Aki tehát brémai „Kaiser“-hajóval kíván utazni, bátran és minden akadály nélkül utazhat, mert azt betiltani senkinek nem áll jogában. Aki tehát oltalmam alatt és csakis Brémán át kíván utazni, az jelőre és címre küldjön be 20 korona előleget és rendelje meg a hajójegyet. Aki valami előre nem látható akadály miatt nem utazhat, annak címre küldött pénzt minden levonás nélkül és portómentesen visszazármaztatom. VAVAVAVA

F. MISSLER, Bremen, Bahnhofstrasse 30.

Posztómaradékok
Weisz Miksánál
Budapest, VII., Király-utca 17. sz.
25 év óta fennálló cégen kezkeskedik az Árú Jóságért.

Egyedüli **FERLACH** gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.
Aranyérem Páris 1900. 44 remekelő.

Ogris Márcus
fegyvergyár és (prácios) puskaműves
FERLACH (KARINTHIA) szállít első-rangu bármily rendszerű vadász- és csőfűző-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlya 23— kilogram.
Levelezés magyar! Levelezés magyar!

FÉNYKÉP-RÉSZLETEREK
Elsőrendű gyártmányok, részletfizetésre is.
Arjegyzéket tessék kérni.
AUFRECHT és GOLDSCHMIED FÉNYKÉPESZETI-ÉSZTÁLY BUDAPEST VI. EÖTVÖS-U-32.
Alkalmos képviselőik felvételnek.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera	Nemzeti színház	Vigszínház	Nepszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Péntek	Nincs előadás	Anteusz	A királynő férje	Felsőbb aszszonyok	A hajduk hadnagya	Tengerre magya.	Az orosz Riviéra és a Kaukázus
Szombat	Don Juan	Anteusz	A királynő férje	Kornevillei harangok	A mumia	Tengerre magyar	Az orosz Riviéra és a Kaukázus
d. n. Vasárnap este		Az aglegények	Takarodó	Piros bugyellárás	Hajduk hadnagya	Boris kiraly	
	Bánk bán	Anteusz	A királynő férje	Kornevillei harangok	A mumia	Tengerre magyar	Az orosz Riviéra és a Kaukázus